Η ΑΥΡΙΑΝΗ ΕΛΛΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1950

Η
ΑΥΡΙΑΝΗ ΕΛΛΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1950

ΣΟΦΟΚΛΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Ἀπὸ τοῦ 1936 μέχρι τοῦ 1945 τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων δὲν εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναπτύξῃ καμμίαν πολιτικὴν δρᾶσιν, διότι ἡ Δικτατορία τῆς 4ης Αὐγούστου κατὰ πρῶτον καὶ ἡ ἐχθρικὴ κατοχὴ κατόπιν εἶχον καταπνίξει κάθε πολιτικὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν τόπον μας. Εἰς τὰς πρώτας μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐκλογάς τοῦ 1946 ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς μικρὰν μόνον κοινοβουλευτικὴν δύναμιν ἔδωκεν εἰς τὰς δύο πτέρυγας τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Τοῦτο ἀναμφισβητήτως ὀφείλεται εἰς ὡρισμένας γνωστὰς συκοφαντίας ἐπιτηδείως καλλιεργηθείσας ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους τῶν Φιλελευθέρων, καθὼς καὶ εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὰ ἐκλογικὰ συνθήματα ἀνεμίχθησαν, ὡς μὴ ὤφειλε, πολιτικὰ καὶ πολιτειακὰ θέματα. Ἴσως εἰς τὸ ἀποτέλεσμα ἐκεῖνο νὰ συνετέλεσεν ἕν τινι μέτρῳ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, συνεπές πρὸς τὰς ἰδίας του παραδόσεις εἰλικρινείας καὶ ἀντικειμενικότητος, δὲν ὑπεσχέθη νὰ μεταβάλῃ διὰ μαγείας τὴν Ἑλλάδα εἰς ἐπίγειον Παράδεισον, καθ' ἣν στιγμὴν ὑπέβοσκεν ἡ θύελλα τοῦ τρίτου γύρου. Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς δύναται σήμερον μόνος νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν στάσιν ἐκείνην.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΙΚΗΝ

Τῆς μικρᾶς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν τοῦ ἔδωκεν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς διὰ τῆς ψήφου τοῦ 1946, τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἔκαμε τὴν ἀρίστην δυνατὴν χρῆσιν. Ἤσκησεν ἐν ἀρχῇ τὴν ἀντιπολίτευσιν σύμφωνα μὲ τὰς παραδόσεις του ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος, τῆς πολιτικῆς εὐθύτητος καὶ τῆς κοινοβουλευτικῆς εὐπρεπείας. Ὅτε δὲ βραδύτερον τὸ πλειοψηφοῦν Λαϊκὸν κόμμα πιεζόμενον ἀπὸ τὰς περιστάσεις ἐζήτησε τὴν σύμπραξιν τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ὑπεδείχθη δὲ καὶ ἀπὸ τοὺς ὑποστηρικτὰς τῆς Ἑλλάδος ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἦτο ἀναγκαία διὰ τὴν ἀρτιωτέραν διεξαγωγὴν τοῦ ἀγῶνος ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων προσέφερεν ἀνενδοιάστως τὴν συνεργασίαν του, χωρὶς ὅρους καὶ χωρὶς παζαρεύματα. Τὴν προσέφερε μάλιστα πρὸς μεγάλην ζημίαν τῶν κομματικῶν συμφερόντων του, ζημίαν τὴν ὁποίαν καθεὶς κατανοεῖ καὶ τῆς ὁποίας τὸ Κόμμα εἶχε πλήρη ἐπίγνωσιν ἐκ τῶν προτέρων. Ἡ ἀντίληψις τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων Θεμιστοκλῆ Σοφούλη ἦτο ὅτι τὸ Κόμμα εἰσῆλθεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν **διὰ τὴν ἐθνικὴν ὑπόθεσιν τῆς καταστολῆς τῆς ἀντιστάσεως,** ἡ ὁποία ἐκυριάρχει ὅλων τῶν ἄλλων καὶ συνεπῶς εἰς αὐτὴν καὶ μόνον ὤφειλε νὰ συγκεντρώσῃ τὴν προσπάθειάν του, ἀφῆνον κατὰ μέρος πᾶσαν ἐπὶ τῶν λοιπῶν θεμάτων ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς συγκυβερνῶντας. Ἀλλὰ συμπράττων εἰς τὴν Κυβέρνησιν μὲ τὸ Λαϊκὸν Κόμμα, τό ὁποῖον ὁ λαὸς εἶχε κατὰ μεγάλην πλειοψηφίαν περιβάλει διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης του, τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δώσῃ τὴν σφραγῖδα τῶν ἰδικῶν του πολιτικῶν κατευθύνσεων εἰς τὴν ἐν γένει διαχείρισιν τῆς ἐξουσίας. Ἦτο τοῦτο καὶ ἐκ πραγματικῶν λόγων ἀνεπίτευκτον, διότι τὸ Λαϊκὸν Κόμμα, δικαιώματι πλειο-

ψηφίας, ἐκράτησε πάντοτε δι' ἑαυτὸ **τὰς κλείδας τῆς Οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς, ὡς καὶ ὅλας τὰς ἁρμοδιότητας τὰς σχετικὰς μὲ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς Χώρας.** Ὅτι ὅμως ἡ συμμετοχὴ τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν Κυβέρνησιν **ἔσχεν ἀποφασιστικὴν ἐπίδρασιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν συντριβὴν τῆς ἀνταρσίας** ἀφήνομεν μὲ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ ἀλάθητον κριτήριον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ νὰ ἀποφανθῇ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι οὔτε κατὰ τὴν λήγουσαν τετραετίαν ἐδόθη ἡ εὐκαιρία εἰς τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων νὰ συνεχίσῃ τὴν δημιουργικὴν πολιτείαν του, εἰς τὴν ὁποίαν τόσα ὀφείλουν ἡ Ἑλλὰς καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Λαός.

Ὑπερήφανον διὰ τὸ παρελθόν του καὶ μὲ ἀκλόνητον πίστιν πρὸς τὸ μέλλον του, τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀντιπαρέρχεται μὲ περιφρόνησιν τὴν ἀπὸ τινος χρόνου ἐξαπολυθεῖσαν, καὶ μὲ ἀμφιβόλου εὐθύτητος μεθόδους διεξαγομένην, ἐκστρατείαν κατὰ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς χώρας συλλήβδην καὶ ἀδιακρίτως. Οἱ σκοποὶ καὶ οἱ πλόκαμοι τῆς ἐκστρατείας αὐτῆς εἶνε ἀρκετὰ διαφανεῖς, ὥστε οὐδεμία παρίσταται χρεία διαφωτίσεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου τοῦ ἐγνωσμένης εὐφυΐας Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

ΚΑΛΟΥΜΕΝ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΕΙΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΝ ΑΝΟΡΘΩΣΕΩΣ

Ἤδη, ἐν ὄψει τῆς ἐπικειμένης ἀνανεώσεως τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιπροσωπείας, τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐπιθυμεῖ νὰ καταστήσῃ γνωστὰς εἰς τὸν Λαὸν τὰς ἀρχάς, ἀπὸ τὰς ὁποίας αὐτὸ ἐμφορεῖται καὶ τὰς ἀντιλήψεις καὶ κατευθύνσεις του ἐπὶ τῶν κυρίων θεμάτων τῆς πολιτικῆς. Εἶναι ἀκόμη μακρὸς καὶ τραχὺς ὁ δρόμος τὸν ὁποῖον ἔχει νὰ διανύσῃ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς μέχρις ὅτου φθάσῃ εἰς σχετικὴν ἀνάρρωσιν ἀπὸ τὰς πολυετεῖς καὶ ἐξαντλητικὰς θυσίας, τὰς ὁποίας ὑπέστη διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς ἐλευθερίας αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων δημοκρατικῶν λαῶν. Ἡ περίοδος, ἡ ὁποία ἀνοίγεται μὲ τὴν καταστολὴν τῆς ἀνταρσίας, θὰ εἶναι καὶ αὐτὴ περίοδος θυσιῶν διὰ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν. Μὲ τὴν ἔναρξιν δὲ τῆς περιόδου αὐτῆς συμπίπτει καὶ ἡ γνωστοποίησις τῆς προθέσεως τῶν Συμμάχων νὰ θέσουν μετὰ διετίαν τέρμα εἰς τὴν συμβολήν των διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἀνασυγκρότησιν. Παρὰ ταῦτα, ἡ δεξιὰ διαχείρισις τῶν μέσων, ἐπὶ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ ὑπολογίζωμεν, μαζὶ μὲ τὴν ἐγνωσμένην ἱκανότητα τῶν Ἑλλήνων, ἠμποροῦν ἀσφαλῶς νὰ ὁδηγήσουν τὴν Ἑλλάδα εἰς μίαν πολὺ καλλιτέραν αὔριον. Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, συνεπὲς πρὸς τὰς ἀρχάς του, δὲν ἐμφανίζεται ἐνώπιον τοῦ Λαοῦ μὲ μεγαλορρήμονας καὶ ἀνεδαφικὰς ὑποσχέσεις. **Καλεῖ τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν εἰς μίαν νέαν καὶ σύντονον προσπάθειαν,** τῆς ὁποίας τὴν φύσιν καὶ **τὴν** ἔκτασιν καθορίζουν τὰ ὑπάρχοντα μέσα ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ ἐπικρεμαμένη σύντομος, προθεσμία τῆς βοηθείας ἀφ' ἑτέρου. Πρὸ τῆς ἐπιπόνου ἀλλὰ δημιουργικῆς αὐτῆς προσπαθείας οὐδεὶς ἐπιτρέπεται νὰ ὠροδήσῃ. Ἡ πολιτικὴ ὡριμότης καὶ ὁ πατριωτισμὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἀποτελοῦν ἀσφαλῆ ἐγγύησιν τῆς ἐπιτυχίας της. Αὐτῆς τῆς προσπαθείας τὴν ἡγεσίαν τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων φιλοδοξεῖ νὰ ἀναλάβῃ μὲ ἀκλόνητον πίστιν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, **μὲ θέλησιν καὶ ἐνθουσιασμόν, ὑποσχόμενον ὑπεράνω ὅλων ἦθος πολιτικόν, διοίκησιν ἀκομ-**

μάτιστον καὶ ἀπόλυτον ἰσοπολιτείαν, χρηστότητα εἰς τὴν διαχείρισιν, δικαιοσύνην εἰς τὸν καταμερισμὸν τῶν θυσιῶν καὶ ἀπεριόριστον ἐκ μέρους του εἰσφορὰν μόχθου καὶ αὐτοθυσίας.

ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΟΜΕΝ ΣΗΜΕΡΟΝ ΩΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΙ

Τό Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἶναι πολιτικὸς Ὀργανισμὸς δημοκρατικῶν Ἀρχῶν καὶ τάσεων. Τὸν Φιλελευθερισμὸν πρεσβεύει ὄχι ὡς δόγμα στατικόν, ἀλλ' ὡς ἰδεολογίαν ἐξελισσομένην καὶ προσαρμοζομένην εἰς τὰς νεωτέρας πολιτικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀντιλήψεις **ὡς λελογισμένην σύνθεσιν τῆς ἐλευθερίας μὲ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὸν ἀνθρωπισμόν.** Τό Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἶναι κόμμα ρεαλιστικὸν καὶ προοδευτικὸν καὶ στηρίζεται εἰς τὴν ἕνωσιν τῶν ζωτικῶν καὶ δημιουργικῶν δυνάμεων τῆς Χώρας.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἔχει ὡς βασικούς σκοπούς **τὴν προστασίαν τῆς τιμῆς καὶ ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδος, τὴν φανατικὴν προάσπισιν τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ τὴν συστηματικὴν βελτίωσιν τοῦ βιωτικοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου.** Διακηρύσσει συνάμα τὴν ἀσάλευτον αὐτοῦ πίστιν εἰς τὰς ἠθικὰς ἀξίας, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν κοινὸν γνώρισμα τῶν πεπολιτισμένων Λαῶν τοῦ κόσμου.

Συνεπὲς πρὸς τὴν δημοκρατικὴν αὐτοῦ ὑπόστασιν, τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, θεωρεῖ ὡς βασικὸν κανόνα διὰ τὸν πολιτικὸν καὶ κοινωνικὸν βίον τῆς χώρας τὴν θέλησιν τῆς πλειοψηφίας. **Εἶναι διὰ τοῦτο ἀντίθετον πρὸς πᾶν σύνθημα καὶ πᾶσαν τάσιν βιαίας ἐπιβολῆς πολιτικῶν συστημάτων ἢ πεποιθήσεων.** Τιμᾷ, σέβεται καὶ στηρίζει ἀνεπιφυλάκτως τὸ σημερινὸν καθεστὼς τῆς Βασιλευομένης Δημοκρατίας, ὡς καθιερωθὲν διὰ τῆς ἐλευθέρας ἐκδηλώσεως τῆς Λαϊκῆς θελήσεως.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὰ ὁλοκληρωτικὰ συστήματα οἱασδήποτε μορφῆς, ἅτινα θεωρεῖ ἀσυμβίβαστα μὲ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ Ἕλληνος καὶ μὲ τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν διάρθρωσιν τῆς Χώρας. **Πιστεύει εἰς τὰς ἀτομικὰς ἱκανότητας τῶν Ἑλλήνων,** ἡ ἀξία καὶ ἡ δύναμις τῶν ὁποίων ἔχουν καταδειχθῆ ἀπὸ τὴν μακραίωνα ἱστορίαν καὶ τὴν ἀκατάβλητον ζωτικότητα τῆς φυλῆς. Εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ἱκανοτήτων αὐτῶν ἀποβλέπει τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ὡς εἰς οὐσιώδη συντελεστὴν τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Τὴν ἀξιοποίησιν ὅμως τῆς ἀτομικῆς πρωτοβουλίας ἐννοεῖ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν καθοριζομένων ἀπὸ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν κοινωνικὴν ἀνάγκην καὶ δικαιοσύνην ἀφ' ἑτέρου.

Ἡ θέσις τοῦ Κόμματος ἔναντι τῆς κομμουνιστικῆς προδοσίας καθορίζεται σαφῶς ἀπὸ τὴν μέχρι τοῦδε πολιτείαν του. Ἡ ὑπὸ τοῦ σημερινοῦ Ἀρχηγοῦ του Σοφοκλῆ Βενιζέλου, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ναυάρχου Βούλγαρη ἀποφασιστικὴ πάταξις τῆς πρώτης ἐκδηλώσεως τῆς προδοσίας ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχηγοῦ Θεμιστοκλῆ Σοφούλη σθεναρὰ ἡγεσία τοῦ ἐθνικοῦ κατὰ τῆς ἀνταρσίας συναγερμοῦ, καταλέγονται μεταξὺ τῶν κυρίων συντελεστῶν τῆς ἀπαλλαγῆς τῆς Πατρίδος ἀπὸ τὴν λύμην τοῦ συμμοριτισμοῦ. Εἰς τὴν πολιτείαν αὐτὴν ἐμμένει ἀσάλευτα τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ θὰ συνεχίσῃ αὐτὴν

μέχρι πλήρους κατασφαλίσεως τῆς Χώρας ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, ἐν ἁρμονικῇ συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἰσχυρῶν συμπαραστατῶν μας. Ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω τοποθέτησιν τοῦ Κόμματος ἔναντι τῆς ἀνταρσίας προσδιορίζεται καὶ ἡ τηρηθησομένη παρ' αὐτοῦ στάσις ἔναντι τῶν ἠττηθέντων συμμοριτῶν. **Καὶ τοὺς μὲν πλανηθέντας ἐκ τούτων καὶ δεκτικοὺς ἀναμορφώσεως θὰ καταβάλῃ πᾶσαν φροντίδα ἵνα τοὺς ἀποδώσῃ ὑγιεῖς καὶ χρησίμους εἰς τὴν Πατρίδα καὶ τὴν κοινωνίαν, τοὺς δὲ λοιπους θὰ καταστήσῃ ἀκινδύνους διὰ τῶν μέσων ἅτινα παρέχουσιν οἱ κείμενοι Νόμοι.** Πρωταρχικὸν πάντως κριτήριον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πολιτικῆς αὐτῆς πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀσφάλεια τῆς Πατρίδος καὶ ἡ γαλήνη τῆς κοινωνίας.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἔχει ἐξ ἄλλου βαθεῖαν ἐπίγνωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ συνόλου ἔναντι τῶν ἀγωνισθέντων διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἐλευθερίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ τῶν ἰδιαιτέρως δυκιμασθέντων ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν ἐπίθεσιν πληθυσμῶν. Καθῆκον τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Κοινωνίας θεωρεῖ τὴν ἀφιέρωσιν ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων προσδοκιῶν του. Ἀπόλυτος προτεραιότης θὰ δοθῇ εἰς τὸν ἐπαναπατρισμόν, τὴν στέγασιν καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν διὰ τῶν ἀναγκαίων παραγωγικῶν μέσων τῶν πολιτῶν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀμεσώτερον ἐπλήγησαν ἀπὸ τὸν κομμουνιστικὸν συμμοριτισμόν.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων πρεσβεύει ὅτι ἡ συμμαχικὴ βοήθεια δίδεται εἰς τὴν Ἑλλάδα οὐχὶ ὡς ἁπλῆ ἀρωγὴ πρὸς δυσπραγοῦντα Λαόν, **ἀλλ' ὡς συμμαχικὴ συμβολὴ εἰς κοινὸν ἀγῶνα διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δημοκρατίαν,** εἰς τὸν ὁποῖον ἀγῶνα ἡ Ἑλλὰς εἰσέφερε τὴν ὑπερτάτην καὶ ἀνεκτίμητον θυσίαν τοῦ αἵματος καὶ διὰ τὸν ὁποῖον ὑπέστη ἀσυγκρίτους καταστροφάς. Διὰ τοῦτο πιστεύει ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, δεχόμενος μὲ ἀμείωτον ὑπερηφάνειαν τὴν βοήθειαν αὐτήν, ἔχει συνάμα ἠθικὴν εὐθύνην διὰ τὴν καλλιτέραν δυνατὴν χρησιμοποίησίν της. Χρηστὴ διαχείρισις καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν παραγωγικωτέρα διάθεσις τῆς βοηθείας εἶναι καθῆκον τιμῆς διὰ τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. **Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ ἐπιδιώξῃ δι' ὅλων του τῶν δυνάμεων τὴν συνέχισιν τῆς βοηθείας πέραν τοῦ 1952 πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀνασυγκροτήσεως.** Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς εἶναι βεβαίως πολὺ ὑπερήφανος διὰ νὰ ἀποβλέψῃ εἰς τὴν ἐπ' ἀόριστον συντήρησίν του ἀπὸ τοὺς Συμμάχους. Θὰ ἦτο ὅμως ἄδικον ἡ βοήθεια διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν νὰ σταματήσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα ταυτοχρόνως μὲ τὴν βοήθειαν πρὸς τὰς ἄλλας χώρας, ἐνῶ εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ Ἑλλάς, πρὸς μεγάλην ὠφέλειαν ὅλων τῶν δημοκρατικῶν χωρῶν, ἐπὶ δύο ὁλόκληρα ἔτη τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ κατηνάλωσε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν πόρων της εἰς τὴν νικηφόρον ὑπεράσπισιν τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν καὶ τῆς Ἐλευθερίας.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἶναι πεπεισμένον ὅτι τελικῶς θὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν τίτλων τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν συνέχισιν τῆς βοηθείας πρὸς ἀνασυγκρότησιν. **Ἀναγκαία ὅμως τούτου προϋπόθεσις εἶναι ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς θὰ συμβάλῃ ὁ ἴδιος δι' ὅλων τῶν δυνάμεών του εἰς τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς Πατρίδος του καὶ ὅτι θὰ ἔχῃ νὰ ἐπιδείξῃ πλήρῃ ἀξιοποίησιν τῆς ἤδη παρεχομένης βοη-**

θείας. Εἶναι τοῦτο ὄχι μόνον ἠθικὴ ὑποχρέωσις, ἀλλὰ καὶ συμφέρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Μετὰ τὴν ἀπόκρουσιν τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιθέσεως, **τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θεωρεῖ τὴν ἀναθεώρησιν ὡς τὴν κυριαρχοῦσαν ὑπόθεσιν τῆς Ἑλλάδος**, ἡ ὁποία ἀπαραιτήτως δέον νὰ διέπῃ κάθε κυβερνητικὴν δραστηριότητα. Πρέπει νὰ καταστῇ κοινὴ συνείδησις κυβερνώντων καὶ κυβερνωμένων ὅτι διὰ τῆς Ἀμερικανικῆς βοηθείας παρέχεται μοναδικὴ εὐκαιρία εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ παύσῃ φυτοζωοῦσα, ὅπως κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ νὰ μεταπηδήσῃ διὰ μιᾶς εἰς οἰκονομικὰ ἐπίπεδα ἐξασφαλίζοντα οἰκονομικὴν βιωσιμότητα καὶ ἐθνικὴν εὐρωστίαν. Οὐδέποτε θὰ δυνηθῇ ἡ χώρα μας διὰ δανεισμοῦ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ βασικὰ ἐκεῖνα ἔργα, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ἐκτελεσθοῦν διὰ τῶν δωρεάν παρεχομένων σήμερον ἀμερικανικῶν κεφαλαίων. Θ' ἀπετέλει βαρὺ ἀδίκημα κατὰ τῆς Πατρίδος καὶ τῆς φυλῆς, ἐὰν ἡ ἐλπὶς αὐτὴ ἐματαιοῦτο εἴτε ἐξ ἀδρανείας, εἴτε χάριν τῆς ἐπιδιώξεως μερικῶν καὶ προσκαίρων ὠφελημάτων.

Ἀπὸ τὰς πρώτας φροντίδας τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων θὰ **εἶναι ἡ ταχεῖα ἐπάνοδος τῆς Χώρας εἰς εἰρηνικὰς συνθήκας διαβιώσεως.** Ἡ πολεμικὴ συγκρότησις, ἐπαχθὴς οἰκονομικῶς καὶ ἀναισχετικὴ πάσης προόδου, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παραταθῇ οὐδὲ στιγμὴν πέραν τοῦ ὁρίου ποὺ τάσσει ἡ ἀσφάλεια τῆς πολιτείας καὶ τῆς κοινωνίας. Συναφὲς πρὸς τοῦτο εἶναι τὸ θέμα τῆς ἀποστρατεύσεως, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἀποδοθοῦν σημαντικαὶ δυνάμεις εἰς τὴν παραγωγικὴν λειτουργίαν. Εἰς τὴν ἀποστράτευσιν θὰ χωρήσωμεν μετὰ συνέσεως, ἐν ᾧ μέτρῳ εἶναι αὕτη συνατὴ χωρὶς νὰ διακυβευθῇ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν αἱματηρῶν θυσιῶν τοῦ λαοῦ καὶ χωρὶς νὰ ἐκτεθοῦν ἡ πολιτεία καὶ ἡ κοινωνία εἰς ἐπανάληψιν τῆς **κομμουνιστικῆς ἐπιθέσεως**. Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲ θὰ μεριμνήσωμεν ὅπως ἀπὸ τὴν οἰκονομίαν, τὴν προερχομένην ἀπὸ τὸν περιορισμὸν τῆς πολεμικῆς δαπάνης, πραγματοποιηθῇ ἡ ὀχύρωσις τῶν ἐπικαίρων σημείων τῶν συνόρων μας, τὰ ὁποῖα, παρὰ τὰς προειδοποιήσεις μας, δὲν ἔστερξε νὰ βελτιώσῃ ἡ συνδιάσκεψις τῆς εἰρήνης.

Εἰς τὸν κύκλον τῶν μέτρων πρὸς πλήρη ἐπάνοδον εἰς τὴν εἰρήνην ἀνήκει καὶ ἡ ἄρσις τῶν περιορισμῶν τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ παντοῦ ὅπου οἱ περιορισμοὶ οὗτοι δὲν εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς Χώρας.

Βασικὸς σκοπὸς τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων εἶναι ἡ ἐμπέδωσις αὐστηρῶς ἀκομματίστου διοικήσεως καὶ ἡ ἀποκατάστασις πλήρους καὶ ἀνεπιλήπτου ἰσοπολιτείας ἔναντι ὅλων τῶν Ἑλλήνων. Πᾶσα παρέκκλισις ἐκ τῆς δημοκρατικῆς αὐτῆς ἀρχῆς καὶ πᾶσα αὐθαιρεσία εἰς τὴν διοίκησιν, εἴτε ὀφειλομένη εἰς τὴν ἔξαψιν τοῦ ἀμυντικοῦ ὀργασμοῦ, εἴτε καὶ εἰς κατάχρησιν τῶν περιστάσεων, θὰ ἐκριζωθῇ. Ἡ ἰσότης ἔναντι τοῦ Νόμου ὅλων τῶν πολιτῶν ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν φρονημάτων εἶναι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τοῦ εὐνομουμένου Κράτους. Τὰ ὄργανα τῆς τάξεως καὶ τῆς διοικήσεως ἐν γένει θὰ εἶναι ὑπεύθυνα διὰ τὴν αὐστηρὰν τήρησιν τῆς συνταγματικῆς αὐτῆς ἀρχῆς. Πᾶσα ἔννοια κομματικοῦ κράτους εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς Δημοκρατίας, ἡ δὲ Ἑλλὰς μόνον ὡς πραγματικῶς δημοκρατικὴ χώρα δύναται νὰ ζήσῃ εἰς τὴν χορείαν τῶν πεπολιτισμένων Ἐθνῶν.

Τὸν θεσμὸν τῆς ἰδιοκτησίας, στενώτατα συνυφασμένον μὲ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ Ἕλληνος καὶ κατωχυρομένον ἤδη διὰ τοῦ Συντάγματος, τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θεωρεῖ, ὑπὸ τὴν δημοκρατικήν του μορφήν τῆς μικρᾶς ἰδιοκτησίας, ὡς παράγοντα προόδου καὶ πολιτισμοῦ συνάμα δὲ στοιχεῖον κοινωνικῆς σταθερότητος καὶ ἀτομικῆς ἐλευθερίας. **Πολιτικὴ τοῦ Κόμματος εἶναι νὰ καταστήσῃ δι' ὅλων τῶν καταλλήλων μέτρων τὴν μικρὰν ἰδιοκησίαν προσιτὴν εἰς τοὺς οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρους καὶ δὴ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος τῆς στέγης.** Τοῦτο μεταξὺ ἄλλων θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῶν ὑφισταμένων ὀργανώσεων ὑπαλλήλων καὶ ἐργατῶν, διὰ τῆς συστάσεως νέων εἰδικῶν τοιούτων καὶ διὰ τοῦ καταλλήλου προσανατολισμοῦ τῆς Κτηματικῆς Τραπέζης, ἥτις δέον κατὰ πρῶτον λόγον νὰ εἶναι ἡ Τράπεζα τῆς λαϊκῆς κατοικίας. Εἶναι ἀπαράδεκτον διὰ πεπολιτισμένην χώραν νὰ ἐξακολουθήσουν οἱ σήμερον παρατηρούμενοι ἀναχρονιστικοὶ ὅροι κατοικίας τῶν ἐργαζομένων. Σύνθημα ὅλων πρέπει νὰ γίνῃ **«Στέγην εἰς τὸν ἀγρότην, Στέγην εἰς τὸν ἐργάτην».**

ΕΘΝΟΣ ΕΙΡΗΝΙΚΟΝ, ΑΛΛΑ ΙΣΧΥΡΟΝ

Ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν γενικῶν ἀρχῶν ἐκτίθεται κατωτέρω ἡ πολιτικὴ τοῦ Κόμματος εἰς τὰ κύρια θέματα τῆς Κυβερνητικῆς δραστηριότητος.

Εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων ἡ πολιτικὴ τῶν Φιλελευθέρων διέπεται ἀπὸ σταθερὰς παραδόσεις τοῦ Κόμματος, ἡ ἀξία τῶν ὁποίων καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν κατεδείχθη καὶ σήμερον παραμένει ἀμείωτος.

Τό Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἔχεται στερρῶς τῆς ἰδέας τῆς διεθνοῦς συνεργασίας καὶ τῆς ὀργανώσεως τῆς Εἰρήνης.

Ἡ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν ἐκδηλωθεῖσα ἀντίδρασις, μακρὰν τοῦ νὰ κλονίσῃ τὴν πίστιν ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτό, κατέδειξεν ἐναργῶς τὴν ἠθικὴν δύναμιν καὶ τὴν χρησιμότητά του. Ἡ ἀντίδρασις ἐκείνη ἐπέσπευσε πράγματι τὴν ἐκ μέρους τῶν δημοκρατικῶν χωρῶν προσπάθειαν κατοχυρώσεως τῶν ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι ἐθεμελιώθησαν διὰ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν. Τοιουτοτρόπως ἀπό τὸν Ὀργανισμὸν αὐτὸν ἐμμέσως ἐπήγασαν καὶ τὸ δόγμα Τρούμαν καὶ τὸ Σχέδιον Μάρσαλ καὶ τὸ Ἀτλαντικὸν Σύμφωνον, τὰ ὁποῖα, μαζὶ μὲ τὴν ἡρωϊκὴν ἄμυναν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους κατὰ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπιθέσεως, ἔσχον καταφανῶς σωτηρίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν τυχῶν τῶν ἐλευθέρων λαῶν.

Ἀπὸ τὴν πολιτικὴν αὐτήν, εὑρισκομένην ἀκόμη εἰς τὸ στάδιον ἀναπτύξεως ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἰσχυρῶν Συμμάχων, ἡ Ἑλλὰς ἀπεκδέχεται βεβαίως τὴν ὁριστικὴν κατοχύρωσιν καὶ τῆς ἰδικῆς της ἀσφαλείας. Ἀλλὰ σκοπὸς τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων δὲν εἶναι νὰ ἐκλιπαρήσῃ πρὸς τοῦτο τὴν συγκαταβατικὴν εἰσδοχὴν τῆς Ἑλλάδος εἰς ἕνα οἱονδήποτε συνασπισμόν. Θὰ ἀκολουθήσῃ τὸ Κόμμα καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ρεαλιστικὰς κατευθύνσεις, ἀποβλέπον εἰς τὴν οὐσιαστικὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἐξωτερικῆς ἀσφαλείας τῆς χώρας μας. Θὰ ἀποβλέψῃ δὲ πρὸ παντὸς

εἰς τὴν ταχεῖαν καὶ πλήρη ἐσωτερικῶς ἀξιοποίησιν τῶν περιλάμπρων νικῶν τοῦ ἔθνους, διότι πιστεύει ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ εὐρωστία τῆς χώρας εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις πάσης δραστηριότητος εἰς τὸν διεθνῆ στίβον.

Συνέπεια τῆς προσηλώσεώς της εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς διεθνοῦς συνεργασίας εἶνε ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἤσκησε πάντοτε καὶ θὰ ἀσκήσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον πολιτικὴν νομιμοφροσύνης ἔναντι τῶν διεθνῶν ὀργανισμῶν, εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ὁποίων ὑπάγεται καὶ ἡ ἐπίλυσις τῶν διεθνῶν διαφορῶν της. **Ἡ Ἑλλὰς ἀποκρούει τὴν βίαν, εἴτε ἐμφανῆ εἴτε συγκεκαλυμμένην ὡς μέσον ἐξωτερικῶν ἐπιδιώξεων.**

Ἡ Ἑλλὰς οὐδεμίαν τρέφει ἐκ προκαταλήψεως ἐχθρότητα ἔναντι οἱασδήποτε τῶν χωρῶν τοῦ κόσμου. Εἶναι διὰ τοῦτο πρόθυμος νὰ ἀναπτύξῃ τὰς σχέσεις της πρὸς ὅλας τὰς χώρας ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅρον τοῦ πλήρους καὶ ἀποδεδειγμένου σεβασμοῦ τῆς ἐλευθερίας της καὶ τῶν δημοκρατικῶν της θεσμῶν. **Ἔναντι οὐδενὸς ἀνταλλάγματος θὰ ἐδέχετο νὰ καταστῇ ταπεινὸς δορυφόρος ἢ φέουδον οἱασδήποτε ἐπιρροῆς.**

Ἐπίσης εἰρηνικὴ καὶ ἄδολος εἶναι ἡ πολιτεία τῆς Ἑλλάδος ἔναντι τῶν βορείων γειτόνων της. Ἀλλ' ὑποστᾶσα τὴν συνεδιασμένην ἐπίθεσιν τούτων, ἡ Ἑλλὰς δὲν δύναται νὰ ὑπολογίζῃ εἰς τὰς σχέσεις καλῆς γειτονίας τὰς ὁποίας ἐπιθυμεῖ μετ' αὐτῶν, προτοῦ ἀποδειχθῇ ὅτι **ἐγκατελείφθη πλήρως καὶ ὁριστικῶς** ἀπὸ αὐτὰς ἡ κατὰ τῆς χώρας μας ἐξυφανθεῖσα συνωμοσία. Ἡ μακροθυμία καὶ **ἡ πρὸς τὴν εἰρήνην ἀγάπη** τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ δὲν εἶναι μόναι αὐταὶ ἀρκεταὶ διὰ νὰ ἐπαναφέρουν τὴν ὁμαλότητα. Ἡ χρησιμότης αὐτῆς πρέπει νὰ ἀποτελῇ συνείδησιν καὶ τῶν δύο μερῶν. **Ἐφ' ὅσον δὲ περὶ τούτου δὲν ὑπάρχουν ἐπαρκεῖς ἐνδείξεις ἐπιβάλλεται εἰς ἡμᾶς ἀδιάλειπτος ἐγρήγορσις.**

ΔΙΑ ΤΟΝ ΝΙΚΗΤΗΝ ΣΤΡΑΤΟΝ ΜΑΣ

Ἡ διατήρησις τῶν ἐνόπλων δυνάμεων εἰς ἐπίπεδον ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις ἀσφαλείας τῆς χώρας ἀποτελεῖ οὐσιῶδες κεφάλαιον τοῦ προγράμματος τῶν Φιλελευθέρων.

Αἱ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀποφασιστικαὶ νῖκαι τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, ἰδιαιτέρως δὲ τοῦ Στρατοῦ, κατὰ τῆς ξενοδούλου ἀνταρσίας, ἀπεμάκρυναν τὸν ἐξ αὐτῆς κίνδυνον κατὰ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἀκεραιότητος τῆς χώρας. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἐξακολουθοῦν νὰ ὑπάρχουν εἰς τὰ ἐδάφη τῶν βορείων μας γειτόνων χιλιάδες ἀνταρτῶν, ἐνεδρευόντων μὲ τὸ ὅπλον ἀνὰ χεῖρας, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπαναπαυθῶμεν ἐπὶ τῶν νικῶν μας, τόσο μᾶλλον ποὺ καὶ εἰς τὸν διεθνῆ στίβον ὁ μεταπολεμικὸς σάλος δὲν ἔχει ἀκόμη ἠρεμήσει.

Συνεχίζοντες προοδευτικῶς τὴν ἀποστράτευσιν τῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀνδρῶν παλαιῶν κλάσεων καὶ ἀντικαθιστῶντες αὐτοὺς μερικῶς μὲ ἄνδρας τῶν νεωτέρων κλάσεων, θὰ ἐνεργήσωμεν ἐκ παραλλήλου πλησίον τῶν Μεγάλων Συμμάχων μας διὰ τὴν παραχώρησιν πολεμικοῦ ὑλικοῦ συγχρονισμένου, ὥστε νὰ ἀναπληρωθῇ ἡ ἀριθμητικὴ ἐλάττωσις διὰ τοῦ ηὐξημένου ὄγκου πυρὸς τὸν ὁποῖον τὰ νέα ὅπλα ἐπιτρέπουν.

Διὰ τὸ Ναυτικὸν θὰ ἐπιζητήσωμεν ὅπως ἀπαλλαγῇ τοῦτο ἀπὸ μέγαν **ἀριθμὸν βοηθητικῶν πλοίων, ἡ διατήρησις τῶν ὁποίων** ἦτο μέχρι τοῦδε ἀναγκαία διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἀνταρσίας καὶ διὰ τὴν ἁλιείαν τῶν ναρκῶν, ἐπωφελούμενοι δὲ τῆς ἐκ τούτου ἐλαττώσεως τῶν δαπανῶν, θὰ ἐπιζητήσωμεν τὴν ποιοτικὴν βελτίωσιν τοῦ Στόλου διὰ τῆς προσκτήσεως μικροῦ ἀριθμοῦ πραγματικῶν πολεμικῶν πλοίων.

Ἀνάλογος ποιοτικὴ βελτίωσις τοῦ πολεμικοῦ ὑλικοῦ θὰ ἐπιζητηθῇ καὶ εἰς τὴν Ἀεροπορίαν μας. Εἰς τὸ ὅπλον αὐτό, ἐνιαία καὶ συγχρονισμένη κατάρτισις καὶ πολεμικὴ πεῖρα τῶν ἱπταμένων στελεχῶν θ' ἀποτελέσῃ τὴν βασικὴν γραμμήν, ἐπανορθουμένης πάσης κατὰ τὸ παρελθὸν παρεκκλίσεως ἀπὸ αὐτήν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν ἀεροπορίαν, τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, φιλοδοξεῖ νὰ ὀργανώσῃ αὐτὴν κατὰ τρόπον ὥστε ἡ Ἑλλάς, βοηθουμένη ἀπὸ τὸ Σχέδιον Μάρσαλ, νὰ ἀποβῇ ὁ κύριος παράγων τῶν διεθνῶν ἐναερίων συγκοινωνιῶν ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου.

Ὡς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀνωτάτης διοικήσεως τῶν ἐνόπλων δυνάμεων θὰ ἐπιδιώξωμεν ὅπως διὰ φυσικῆς ἐξελίξεως καὶ καταλλήλου προπαρασκευῆς καταστῇ αὕτη ἐνιαία διὰ τὰς τρεῖς δυνάμεις Ξηρᾶς, Θαλάσσης καὶ Ἀέρος, ἐν πνεύματι ὄχι ὑποταγῆς τῆς μιᾶς αὐτῶν ὑπὸ τὴν ἄλλην, ἀλλὰ ἀμοιβαίας κατανοήσεως τῶν ἀναγκῶν, τῶν δυνατοτήτων καὶ τῶν περιορισμῶν ἑκάστης, ἀναλόγως τοῦ φυσικοῦ στοιχείου ὅπου προορίζεται νὰ χρησιμοποιηθῇ. Οὕτω μόνον θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ προκύψῃ ὠφέλεια ἐκ τῆς ἑνότητος τῆς διοικήσεως.

Αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις τῆς χώρας, ἀναδειχθεῖσαι ἄξιαι τῆς Πατρίδος, πάντοτε μέν, ἰδιαίτατα δὲ κατὰ τὴν σκληρὰν δοκιμασίαν τῆς τελευταίας δεκαετίας, εἶναι καὶ ἄξιαι ὅλης τῆς στοργῆς καὶ τῆς μερίμνης τῆς Πατρίδος. **Στοιχειώδης εὐλάβεια πρὸς τὰς δάφνας των καὶ τὴν ὑψηλὴν των ἀποστολὴν ἐπιβάλλει τὴν αὐστηρὰν τήρησινα αὐτῶν μακρὰν τῆς πολιτικῆς διαμάχης καὶ πάσης κομματικῆς ἐπιρροῆς.** Τούτου προϋπόθεσιν ἀποτελεῖ ἡ πλήρης κατοχύρωσις τῆς φυσιολογικῆς ἐξελίξεως τῶν στελεχῶν των βάσει ποιοτικῶν καὶ ὑπηρεσιακῶν ἀποκλειστικῶς κριτηρίων. **Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ καταβάλῃ ἐξ ἄλλου πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως διὰ δραστικοῦ περιορισμοῦ τῶν δαπανῶν καταστῇ δυνατὴ ἡ βελτίωσις τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς τοῦ ἐν ὑπηρεσίᾳ προσωπικοῦ τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, συμπεριλαμβανομένων τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας.**

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Τὴν προσπάθειαν διαμορφώσεως τῆς Διοικήσεως βάσει κομματικῶν **ἀντιλήψεων** καὶ κριτηρίων θεωρεῖ τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων αὐτόχρημα ὑπονομευτικὴν τῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Πολιτεύματος. Τοιαύτη Διοίκησις ἀποτελεῖ συγκεκαλυμμένην καθιέρωσιν τοῦ συστήματος τοῦ μονοκομματισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῆς ἀπολυταρχίας καὶ τοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ.

Σταθερὰ ἀρχὴ καὶ παράδοσις τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων εἶναι ἀντιθέτως ἡ προσπάθεια ὅπως δώσῃ εἰς τὴν χώραν διοίκησιν τιμίαν, χρηστὴν καὶ ἀμερόληπτον, δικαίαν πρὸς ὅλους καὶ προσιτὴν εἰς ὅλους, μὲ μίαν λέξιν «διοίκησιν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ», ἱσταμένην μακρὰν τῆς πολιτικῆς διαμάχης καὶ τῶν κομματικῶν ἀνταγωνισμῶν.

Τό Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων πιστεύει ὅτι κατὰ κανόνα ἡ στάθμη τῆς διοικήσεως ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ ἐπίπεδον εἰς τὸ ὁποῖον ἵσταται ἡ Κυβέρνησις. Εἶναι διὰ τοῦτο πεπεισμένον ὅτι, περιβαλλόμενον διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Λαοῦ, θὰ ἐμφυσήσῃ νέον πνεῦμα εἰς τὴν Διοίκησιν καὶ ὅτι θὰ εὕρῃ αὐτὴν ἄξιον καὶ ἱκανὸν συμπαραστάτην τῆς ἀναμορφωτικῆς προσπαθείας, τὴν ὁποίαν τὸ Κόμμα προτίθεται νὰ ἀναλάβῃ.

Βασικὸν καὶ ἐπεῖγον αἴτημα τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος εἶναι ἡ διοικητικὴ ἀποκέντρωσις. Ἡ σημερινὴ συγκεντρωτικὴ ὀργάνωσις, ἡ ἐξαρτῶσα τὴν θεραπείαν τῆς ἐλαχίστης ἐπαρχιακῆς ἀνάγκης ἀπὸ τὸ κέντρον, καὶ μάλιστα διὰ τοῦ κέντρου ἀπό τὸ Κόμμα, εἶναι αἰτία τῆς παρατηρουμένης διοικητικῆς χασμωδίας, τῆς διαιωνίσεως καὶ ἀποτελματώσεως τῶν ὑποθέσεων, τοῦ καθυστερημένου πολιτισμοῦ καὶ τοῦ μαραζώματος τῆς ἐπαρχίας καὶ τῆς ὑπαίθρου. Καὶ ἐνῷ δυσφοροῦμεν διὰ τὴν ὑδροκεφαλικὴν διαμόρφωσιν τοῦ Κέντρου, καλοῦμεν διὰ τοῦ συστήματός μας εἰς τὰς Ἀθήνας ὅλους δι' ὅλα, καὶ δι' αὐτὴν ἀκόμη τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀρτεσιανοῦ φρέατος μιᾶς παραμεθορίου κωμοπόλεως.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἔκαμεν ἤδη τὸ πρῶτον βῆμα τῆς ἀποκεντρώσεως διὰ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ συστήματος ἐπιλογῆς τῶν Νομαρχῶν οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἀποτελοῦν πλέον αὐτοὶ ὄργανα τοῦ διορίζοντος κόμματος. Εἰς τοὺς Νομάρχας θὰ δοθοῦν ὅλαι αἱ ἀπαραίτητοι ἁρμοδιότητες διὰ νὰ διοικήσουν πράγματι τὴν ἑλληνικὴν ἐπαρχίαν, λύοντες τὰ τοπικὰ προβλήματα βάσει γενικῶν μόνον ὁδηγιῶν τοῦ Κέντρου. Ἡ μεταρρύθμισις θὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἀποκέντρωσιν τοῦ δευτέρου βαθμοῦ. Ἐπὶ κεφαλῆς ὁμάδων νομῶν, προσδιοριζομένων ἀπὸ γεωγραφικούς, συγκοινωνιακοὺς καὶ οἰκονομικοὺς ὅρους, θὰ τεθοῦν ἀκομμάτιστοι προϊστάμενοι διὰ νὰ συντονίζουν τὴν δρᾶσιν τῶν Νομαρχῶν σύμφωνα μὲ τὰς κατευθύνσεις τοῦ Κέντρου καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ πληθυσμοῦ. Τὴν ἀποκέντρωσιν θὰ προωθήσῃ τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα, οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἔγκαιρος καὶ ὀρθολογιστικὴ διάθεσις τῶν ὑπὲρ τῆς ἐπαρχίας προωρισμένων πιστώσεων.

Ἐξ ἄλλου τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ ἐφαρμόσῃ πλήρως καὶ θὰ ἀναπτύξῃ τὸν θεσμὸν τῆς αὐτοδιοικήσεως πρώτου καὶ δευτέρου βαθμοῦ οὕτως ὥστε οἱ πολῖται νὰ διαχειρίζωνται πράγματι ἀπ' εὐθείας τὰς τοπικὰς ὑποθέσεις των. **Ὅλα τὰ κοινοτικὰ καὶ δημοτικὰ συμβούλια θὰ προέρχωνται ἀπὸ ἐλευθέρας ἐκλογάς, θὰ τεθῇ δὲ ἀμέσως τέρμα εἰς τὴν κυβερνητικὴν ἐπέμβασιν εἰς τὰ τῆς αὐτοδιοικήσεως.**

Τέλος, ἀναπόσπαστον μέρος τῆς μερίμνης διὰ τὴν διοίκησιν τῆς χώρας ἐθεώρησε πάντοτε καὶ θεωρεῖ τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τὸ στοργικὸν ἐνδιαφέρον τῆς Πολιτείας διὰ τὸν ὑπαλληλικὸν κόσμον. Πρωτοστατήσαν εἰς τὴν σύνταξιν καὶ δημοσίευσιν τοῦ Κώδικος τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, θὰ ἐφαρμόσῃ αὐτὸν πιστῶς καὶ ἀντικειμενικῶς

καὶ θὰ ὑπερασπίσῃ τὴν Διοίκησιν ἐναντίον πάσης ἐλευθερᾶς ἀναμίξεως εἰς αὐτήν. Θὰ ἐφαρμόσῃ σταθερῶς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιλογῆς τῶν στελεχῶν βάσει προσόντων, διὰ διαγωνισμοῦ, καὶ θὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἄμεσον καὶ ἀρτίαν ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων. Θὰ διευρύνῃ τὸ σύστημα τῆς μετεκπαιδεύσεως, ἡ ὁποία θὰ πλουτίσῃ τοὺς ὑπαλλήλους μὲ νέας γνώσεις καὶ πρόσθετον κῦρος, καὶ θὰ ἐπεκτείνῃ τὸ ἐνδιαφέρον του δι' αὐτοὺς πέραν τῆς ὑπηρεσιακῆς των σταδιοδρομίας μὲ σκοπὸν νὰ βελτιώσῃ οἰκονομικῶς τὴν θέσιν των.

Παραλλήλως ἀποβλέπει τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν κατοχύρωσιν τῆς θέσεως τῶν Δημοτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ὑπαλλήλων, κατ' ἀναλογίαν τῶν διὰ τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους ἰσχυόντων, καὶ εἰδικώτερον θὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν εἰς αὐτοὺς μονιμότητος, συντάξεως καὶ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως.

ΝΑ ΑΥΞΗΣΩΜΕΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΝ

Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας εἶνε τὸ χαμηλὸν κατὰ κάτοικον εἰσόδημα, ἡ ὑποαπασχόλησις τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ μεγάλη ἀστάθεια τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν.

Ἤδη πρὸ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου καταστροφῶν τὸ εἰσόδημα εἰς πολλὰς περιφερείας καὶ εἰς εὐρυτάτας τάξεις, ἦτο κάτω τοῦ ἀνεκτοῦ ὁρίου συντηρήσεως.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐμφορεῖται ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ πιστεύει **εἰς τὴν ἀνάγκην δικαιοτέρας κατανομῆς τοῦ εἰσοδήματος ὡς εἰς βασικὸν αἴτημα πάσης δημοκρατικῶς ὠργανωμένης πολιτείας,** θὰ ἐπιδιώξῃ δὲ **τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς εἰς εὐρυτέραν κλίμακα.** Θ' ἀπετέλει ἐν τούτοις φενάκην εἰς μίαν οἰκονομικῶς ἀνεξέλικτον καὶ ὑποανεπτυγμένην χώραν νὰ πιστεύεται ὅτι προάγεται οὐσιωδῶς τὸ βιωτικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ διὰ μόνης τῆς δικαίας κατανομῆς τῆς ὑπαρχούσης ἀθλιότητος. **Ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ κοινωνικοῦ σκοποῦ εἶναι ἡ αὔξησις τοῦ εἰσοδήματος** καὶ ἡ ἐξασφάλισις **πλήρους ἀπασχολήσεως δι' ὅλους τοὺς πολίτας.**

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐπὶ Ἀρχηγίας τοῦ μεγάλου ἱδρυτοῦ του Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἔταιμε τὴν πολιτικὴν τῆς αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος διὰ τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ ἀνεκμεταλλεύτου πλούτου τῆς Χώρας. Ἔθεσε δὲ τοῦτο ὡς ἄξονα τῆς οἰκονομικῆς του πολιτικῆς εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἄλλοι ἐχαρακτήριζαν τὰς βλέψεις ἐκείνας ὡς οἰκονομικὸν ρωμαντισμόν. Εἶναι σήμερον πολλαπλασία ἡ πίστις τοῦ Κόμματος εἰς τὰς ἀντιλήψεις αὐτάς, μετὰ τὴν πανηγυρικὴν ἐκ τῶν πραγμάτων δικαίωσίν των. Πέραν τούτου ἡ πολιτικὴ αὐτὴ καθίσταται σήμερον ἐπιτακτικὴ καὶ ἄκρως ἐπείγουσα ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης **νὰ ἐξασφαλισθῇ ἀπασχόλησις διὰ τὰς χιλιάδας τῶν στρατευμένων Ἑλλήνων αἵτινες πρόκειται νὰ ἀποδοθοῦν εἰς τὴν παραγωγικὴν λειτουργίαν.** Δὲν πρόκειται μόνον περὶ ἠθικοῦ καθήκοντος τῆς πολιτείας, ἀλλὰ καὶ περὶ στοιχειώδους οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀνάγκης.

Ὁ διττὸς αὐτὸς σκοπὸς τῆς αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος καὶ τῆς πλήρους ἀπασχολήσεως τῶν Ἑλλήνων θὰ ἐπιδιωχθῇ διὰ τῶν ἑξῆς:

1) Ὁλοκλήρωσις τοῦ καταρτισθέντος προγράμματος ἀνασυγκροτήσεως, προτασσομένων τῶν μεγάλων ἔργων ἀξιοποιήσεως τοῦ φυσικοῦ πλούτου τῆς Χώρας, ὅπως τὰ ὑδροηλεκτρικά, τὰ ἀρδευτικά, τὰ ἔργα ἐγγειοβελτιώσεως καὶ τὰ ὀρυχιακά. Παράλληλος ἵδρυσις νέων βασικῶν βιομηχανιῶν πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐγχωρίων πρώτων ὑλῶν. Καὶ αὐτὰ μὲν προβλέπονται καὶ σήμερον εἰς τὰ σχέδια τῆς ἀνασυγκροτήσεως, ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ὑπόσχεται καὶ θὰ πραγματοποιήσῃ τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἶναι ἡ ἄμεσος μετάβασις ἀπὸ τὴν λιμνάζουσαν κατάστασιν τῶν προγραμμάτων εἰς τὸ στάδιον τῶν γοργῶν ἐκτελέσεων. Τὸ γενικὸν αἴτημα σήμερον εἶναι: «Ἔργα καὶ ὄχι πλέον συμβούλια». Θὰ τεθῇ πραγματικὸς συντονισμὸς εἰς τὴν θέσιν τῆς σήμερον παρατηρουμένης χασμωδίας.

2) Ἐπιδίωξις τῆς συνεχίσεως εἰς τὸν ἀναγκαῖον βαθμὸν τῆς Ἀμερικανικῆς βοηθείας ὅπως ἤδη ἐξετέθη.

3) Σύντονος καὶ συστηματικὴ ἀνάπτυξις τοῦ Τουρισμοῦ. Ἡ Ἑλλάς, πλουσιοπαρόχως πεπροικισμένη ὑπὸ τουριστικὴν ἔποψιν, ἐλάχιστα ἔχει ἐπιτελέσει πρὸς ἀξιοποίησιν τοῦ πλούτου αὐτοῦ. Πρόκειται ἐν τούτοις περὶ πηγῆς ἡ ὁποία διὰ πλήρους ἐκμεταλλεύσεως θ' ἀποβῇ σπουδαῖος παράγων οἰκονομικῆς ἰσορροπίας διὰ τὴν χώραν.

4) Κινητοποίησις τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως καὶ προσανατολισμὸς αὐτῆς πρὸς παραγωγικὰς τοποθετήσεις. Τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ ὄχι μόνον διὰ τῆς δημιουργίας ἐν γένει ὅρων εἰρήνης, ἀσφαλείας καὶ οἰκονομικῆς σταθερότητος, ἀλλὰ καὶ δι' εἰδικῶν νομοθετικῶν μέτρων εὐνοούντων τὰς παραγωγικὰς τοποθετήσεις.

5) Τεχνικὴ μόρφωσις καὶ προαγωγὴ τῆς τεχνικῆς ἱκανότητος τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ. Ἡ εὐρυτέρα ἀξιοποίησις τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ἀπόδοσις τῶν παραγωγικῶν ἔργων ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ποιοτικοῦ ἐπιπέδου τῆς ἐργασίας. Τοῦτο εἶναι σήμερον χαμηλὸν εἰς ὡρισμένους κλάδους, παρὰ τὴν ἔμφυτον δεξιοτεχνίαν τοῦ Ἕλληνος.

6) Ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς γενικωτέρας διοικητικῆς μεταρρυθμίσεως, ἀναδιοργάνωσις τῆς οἰκονομικῆς διοικήσεως, ἡ ὁποία ἔχει ὑποστῇ φθορὰν ἐκ τοῦ μακροχρονίου πολέμου καὶ τῆς γενικωτέρας καταστάσεως.

7) Προϋπόθεσις τῆς ἐπιτυχίας οἱουδήποτε οἰκονομικοῦ προγράμματος εἶναι ἡ ἐξασφάλισις οἰκονομικῆς καὶ νομισματικῆς σταθερότητος, πρῶτον δὲ πρὸς αὐτὴν βῆμα εἶναι ἡ ἰσοσκέλισις τοῦ προϋπολογισμοῦ. Αὕτη νοεῖται οὐχὶ ὡς κενὸν γράμμα, ἀλλ' ὡς βασικὸν ἀξίωμα, διότι ἐλλειμματικὸς προϋπολογισμὸς σημαίνει ἀστάθειαν τοῦ νομίσματος, οἱαδήποτε δὲ φορολογία εἶναι καλλιτέρα τῆς πληθωρικῆς κυκλοφορίας. Ἐφ' ὅσον ἐξακολουθοῦν αἱ ἀναπότρεπτοι ἔκτακτοι δαπάναι τοῦ Κράτους, τὸ πρόβλημα τῆς ἰσοσκελίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ θὰ παραμείνῃ ὀξύ, τὸ δὲ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀποβλέπει εἰς τὴν κάλυψιν

τῶν ἐκτάκτων δαπανῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς ἐπιρρίψεως τοῦ σχετικοῦ φορολογικοῦ βάρους ἐπὶ τῶν μεγαλυτέρων εἰσοδημάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς περικοπῆς ὅλων τῶν περιττῶν δαπανῶν καὶ κάθε εἴδους σπατάλης, οὕτως ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν ἡ χρησιμοποίησις χρημάτων τῆς ἀνασυγκροτήσεως διὰ τὴν ἰσοζύγισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ.

8) Φορολογικὴ μεταρρύθμισις μὲ δύο βασικὰς κατευθύνσεις: α) Προοδευτικῶς ἐντονωτέρα φορολόγησις τῶν μεγαλυτέρων εἰσοδημάτων, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καὶ μίαν ἔμμεσον μορφὴν ἀναδιανομῆς τοῦ εἰσοδήματος. β) Βαθμιαία μετάθεσις τοῦ φορολογικοῦ βάρους ἀπὸ τοὺς ἐμμέσους φόρους, οἱ ὁποῖοι πλήττουν περισσότερον τὰς λαϊκὰς τάξεις, εἰς τοὺς ἀμέσους, οἱ ὁποῖοι ἀνταποκρίνονται εἰς τὸ αἴτημα τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως πρὸς τοῦτο μία φορολογικὴ μεταρρύθμισις «στὸ χαρτί». Πρέπει αὐτὴ νὰ ἐξασφαλισθῇ καὶ θὰ ἐξασφαλισθῇ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν πραγματικότητα. Ἐπίσης, προτοῦ ἀποφασίσῃ κανεὶς μίαν αὔξησιν τῆς φορολογίας πρέπει νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι οἱ ἤδη ἐπιβεβλημένοι φόροι, καίτοι ἐξ ὁλοκλήρου εἰσπραττόμενοι δὲν ἐξαρκοῦν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει σήμερον. Σήμερον πολλὰ τῶν μεγαλυτέρων εἰσοδημάτων διαφεύγουν τὴν φορολογίαν. Ἡ διαφυγὴ αὐτή, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα μιᾶς ἐνόχου εὐνοίας, ὀφείλεται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ἐλλιπῆ φοροτεχνικὴν ὀργάνωσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν Κατοχὴν καὶ μετὰ τὴν Ἀπελευθέρωσιν ἐνεφανίσθησαν νέοι ἐπιχειρηματίαι οἱ ὁποῖοι κατορθώνουν νὰ ἀποκρύπτουν τὰ φορολογικά των τεκμήρια. Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ πατάξῃ αὐστηρῶς τὴν ἀντιλαϊκὴν αὐτὴν κατάστασιν, διὰ τῆς ὁποίας εὐνοοῦνται σκανδαλωδῶς οἱ ὀλίγοι εἰς βάρος τῶν πολλῶν. Ἐξ ἄλλου, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐπιβάλωμεν ἕνα ἄμεσον φόρον, ἀλλὰ πρέπει νὰ φροντίσωμεν ὥστε ὁ φόρος αὐτὸς νὰ παραμείνῃ πράγματι ἄμεσος. Σήμερον μέγα μέρος τῶν ἀμέσων φόρων μεταβιβάζονται εἰς τοὺς καταναλωτὰς καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πλήττουν καὶ αὐτοί, ὅπως οἱ ἔμμεσοι, τὰς ἀπορωτέρας τάξεις. Πρὸς παρεμπόδισιν τοῦ ἀντικοινωνικοῦ τούτου φαινομένου δὲν ἀρκοῦν τὰ ἀγορανομικὰ μέτρα. Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν βελτίωσιν τοῦ ἀγορανομικοῦ συστήματος, τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ ἐφαρμόσῃ μέτρα ἀποτελεσματικὰ ὥστε οἱ ἄμεσοι φόροι ὄχι μόνον νὰ καταβάλλωνται χωρὶς διαφυγάς, ἀλλὰ καὶ νὰ καταβάλλωνται ἀπὸ ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους ὁ νόμος τοὺς ἐπιβάλλει, χωρὶς μεταβίβασιν εἰς τοὺς ὤμους τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων. Μὲ μίαν λέξιν ἡ πολιτικὴ τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων εἶναι: **Ἄμεσοι φόροι, ἄμεσοι φόροι χωρὶς διαφυγήν, ἄμεσοι φόροι χωρὶς μεταβίβασιν.**

9) Δεδομένου ὅτι ὁ ὑψηλὸς φόρος εἶναι πολλάκις ἀνασταλτικὸς τῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων, τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, ἀποβλέπον εἰς τὴν πάσῃ θυσίᾳ προώθησιν τῆς ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἀνάπτυξιν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, προτίθεται νὰ ἐφαρμόσῃ ἠλαττωμένα φορολογικὰ ποσοστὰ εἰς τὰ εἰσοδήματα τῶν ἐπιχειρήσεων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἀποδεδειγμένως τὰ χρησιμοποιοῦν εἰς νέας παραγωγικὰς ἐπενδύσεις.

10) Ἄρσις τῆς φορολογικῆς ἀβεβαιότητος ἡ ὁποία χαρακτηρίζει ὁλόκληρον τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον. Ἡ ἐφαρμοσθεῖσα ἐπανειλημμένως φορολογικὴ ἀναδρομικότης, ἡ ἐπιβολὴ παντοίων εἰσφορῶν καὶ ἐκτάκτων φόρων συνετέλεσαν εἰς τὴν δημιουργίαν δυσπιστίας καὶ ἀβεβαιότητος εἰς τοὺς ἐπιχειρηματίας, ἡ ὁποία ἐπέτεινε τὴν καὶ ἐξ ἄλλων λόγων ὑφισταμένην διστακτικότητα.

Τέλος ἡ Ἑλλάς, χώρα σκληρῶς δοκιμασθεῖσα καὶ ἀγωνιζομένη νὰ **ἐπανεύρῃ σχετικὴν οἰκονομικὴν εὐρυθμίαν**, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς ἑαυτὴν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην διοικητικὴν πολυτέλειαν. Πᾶσα οἰκονομικὴ προσπάθεια πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ αὐστηρὰν περισυλλογὴν εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσιονομικῶν πόρων. Ἡ ἁπλοποίησις τῆς **διοικήσεως, διευκολυνομένη σημαντικὰ** ἀπὸ τὴν **δοικητικὴν ἀποκέντρωσιν καὶ τὴν αὐτοδιοίκησιν**, θὰ εἶναι ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων τοῦ Κόμματος. Τὰ Ὑπουργεῖα θὰ συγχωνευθοῦν κατὰ τρόπον ὀρθολογιστικὸν καὶ **θὰ περιορισθοῦν εἰς τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα.**

Φόρος σημαίνει ἱδρῶτα τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ καὶ ἡ τιμία διαχείρισις αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἱερὰν ὑποχρέωσιν τῶν διαχειριζομένων. Ἡ ἄστοργος σπατάλη τῶν δημοσίων πόρων, ἀποτελουμένων ἀπὸ εἰσφορὰς τῶν φορολογουμένων, θὰ καταστα λῇ ἀμέσως καὶ ἐξ ὁλοκλήρου.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων πιστεύει ὅτι ἡ ἀναμόρφωσις τῆς φορολογίας, τὴν ὁποίαν προτίθεται νὰ πραγματοποιήσῃ καὶ ἡ δικαία καὶ ὁλοκληρωτικὴ ἐφαρμογή της εἶνε ἱκαναὶ νὰ ἐπιτελέσουν τὸν φορολογικὸν σκοπόν, τόσον τὸν ταμιευτικὸν ὅσον καὶ τὸν κοινωνικόν.

ΚΑΙ ΝΑ ΣΤΕΡΕΩΣΩΜΕ ΤΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

Ἡ σταθερότης τοῦ νομίσματος ἀποτελεῖ τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τῆς οἰκονομικῆς ἰσορροπίας καὶ τῆς ἀνασυγκροτήσεως. Ἐκτὸς τῆς ἰδίας αὐτοῦ σταθερότητος, οὐδὲν ἄλλο μέτρον ἢ διαβεβαίωσις εἶναι ἱκανὴ **νὰ ἐμπνεύσουν τὴν ἀναγκαίαν ἐμπιστοσύνην** εἰς τὸ νόμισμα. Ἡ σταθερότης αὐτὴ θὰ ἐξασφαλισθῇ:

α) Διὰ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν δημοσιο**νομικῶν ἀρχῶν.**

β) Διὰ λελογισμένης πιστωτικῆς πολιτικῆς. Αὐτὴ συνίσταται εἰς τὴν ἄσκησιν συγκεντρωτικοῦ ἐλέγχου τῆς πίστεως διὰ δάνεια ἄνευ ὡρισμένου ποσοῦ, οὕτως ὥστε τὰ πιστωτικὰ κεφάλαια νὰ διοχετεύωνται, βάσει ἀντικειμενικῶν καὶ ὄχι προσωπικῶν καὶ κομματικῶν κριτηρίων, ἐκεῖ ὅπου θὰ εὕρουν τὴν κοινωνικῶς παραγωγικωτέραν χρησιμοποίησιν. Τούτου ἐξασφαλιζομένου, καθίσταται δυνατὴ ἡ εὐρυτέρα διάθεσις πιστωτικῶν κεφαλαίων, δεδομένου ὅτι τὸ ἐκδιδόμενον χρῆμα ἐφ' ὅσον δημιουργεῖ νέον προϊόν, δὲν εἶναι πληθωρικόν.

γ) Διὰ τῆς κινητοποιήσεως τῆς χρηματαγορᾶς, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ συντελέσουν ἡ δημιουργία προϋποθέσεων ἐλευθερίας κινήσεως τοῦ χρή**ματος καὶ ἡ ἐξασφάλισις τῶν καταθέσεων.**

δ) Διὰ τοῦ ὑποδιβασμοῦ τοῦ τόκου, ὁ ὁποῖος σήμερον λόγῳ τοῦ

μεγάλου του ὕψους ἀποτελεῖ σοβαρὸν συντελεστὴν αὐξήσεως τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ ὑψώσεως τοῦ τιμαρίθμου.

Ἡ σταθερότης τοῦ νομίσματος δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὴν ποσοτικὴν χαλιναγώγησίν του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ἐπαρκῆ ἐφοδιασμὸν τῆς ἀγορᾶς δι' ἐμπορευμάτων. Θὰ ἐπιδιωχθῇ συνεπῶς συστηματικὴ καὶ ρυθμικὴ εἰσαγωγὴ εἰς ἐπαρκεῖς ποσότητας εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξῃ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς αἴτιον ὑψώσεως τῶν τιμῶν.

Ἡ σταθερὰ ἐσωτερικὴ ἀξία τοῦ νομίσματος ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς σταθερότητος τῆς ἐξωτερικῆς του ἀξίας ἐφ' ὅσον καὶ οἱ λοιποὶ παράγοντες οἱ ὁποῖοι τὴν προσδιορίζουν θὰ πραγματοποιηθοῦν διὰ τῆς κατωτέρω οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΕΙΣ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τὸ ὁποῖον ἀπὸ δεκαετηρίδων συστηματικῶς ἐργάζεται διὰ τὴν ἐν γένει ἐπικράτησιν τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν, ἐμπνέεται καὶ καθοδηγεῖται ἀπὸ αὐτὰς καὶ εἰς τὴν ἀγροτικήν του πολιτικήν.

Ἡ Γεωργία ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως τὴν βάσιν τῆς ὅλης Ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ λόγῳ τῆς μεγαλυτέρας ἀξίας τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ λόγῳ τῆς ἀριθμητικῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ. Ἀπὸ αὐτὴν ἐξαρτάται κατὰ μέγιστον μέρος τόσον τὸ ἐμπόριον, ὅσον καὶ ἡ Βιομηχανία καὶ Βιοτεχνία.

Παρὰ ταῦτα ἡ ἐργασία τῶν γεωργῶν δὲν ἀμείβεται ἐπαρκῶς οὐδὲ σταθερῶς. Κυριώτερα αἴτια τοῦ φαινομένου αὐτοῦ εἶναι ὁ ἀνεπαρκὴς κλῆρος, τὸ ἄνυδρον τοῦ ἐδάφους, ἡ ἔλλειψις ἐπαρκῶν παραγωγικῶν μέσων καὶ συγχρονισμένης μορφώσεως τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ, ἡ ἐκ παντοίων λόγων δυσανάλογος ἐπιβάρυνσις τῆς παραγωγῆς, αἱ ἀτελεῖς συγκοινωνίαι καὶ ἄλλαι συνθῆκαι τοῦ ἐμπορίου, αἱ ὁποῖαι ἐνίοτε καθιστοῦν τοὺς ἀγρότας ὑποχειρίους τῶν ἐπιχειρηματιῶν.

Ἐξ ὅλων αὐτῶν τῶν λόγων ὁ ἀγροτικὸς κόσμος κατατρύχεται: μονίμως σχεδὸν ἀπὸ οἰκονομικὴν στενοχωρίαν, ἀσχέτως δὲ μὲ τὴν πτῶσιν τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων διέρχεται σοβαρωτάτην κρίσιν.

Ἡ Δημοκρατία θὰ παραμείνῃ ἄνευ περιεχομένου καὶ ὁ πολιτισμὸς ἀνύπαρκτος εἰς τὴν χώραν μας, ἐφ' ὅσον δὲν ἐξασφαλίζεται μεγαλυτέρα οἰκονομικὴ ἄνεσις εἰς τὰς ἀγροτικὰς μάζας καὶ δὲν καθίστανται καὶ αὐταὶ κοινωνοὶ τῶν ἐκπολιτιστικῶν ἀγαθῶν, πνευματικῶν καὶ ὑλικῶν. Εἶναι τοῦτο τόσον μᾶλλον ἐπιβεβλημένον καθόσον ἡ ἐξύψωσις τῆς γεωργίας θὰ ἔχῃ ὡς ἐπακόλουθον καὶ τῶν ἄλλων πλουτοπαραγωγικῶν κλάδων τὴν ἀνάπτυξιν.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀποβλέπει εἰς τὴν θεραπείαν τῆς περιγραφείσης καταστάσεως διὰ τῶν ἑξῆς μέτρων:

Διὰ μεγάλων ἐγγειοβελτιωτικῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα σήμερον, χάρις εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν βοήθειαν, δὲν ἀποτελοῦν ἁπλῶς σχέδια, ἀλλὰ δυνατότητας, αἱ ὁποῖαι δύνανται ἀμέσως νὰ πραγματοποιηθοῦν.

Διὰ τῆς διανομῆς εἰς ἀκτήμονας καλλιεργητὰς τῶν μεγάλων ἀγροκτημάτων, ὅπου ὑφίστανται ἀκόμη τοιαῦτα. Τὸ μέτρον τοῦτο ἀποτε-

λεῖ συνέχισιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ μεγαλεπιβόλου ἔργου τῆς διανομῆς τῶν γαιῶν, τὴν ὁποίαν ἐπραγματοποίησεν ὁ ἱδρυτὴς τοῦ Κόμματος ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ. **Εἶναι ἀνάγκη οἰκονομικὴ καὶ ἠθικὴ ἡ γῆ νὰ ἀνήκῃ εἰς τοὺς καλλιεργητάς της.** Τῆς ἀρχῆς αὐτῆς θὰ ἐπιδιωχθῇ πλήρης καὶ αὐστηρὰ ἐφαρμογή. Ὑπ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐπρωτοστάτησε καὶ ἠγωνίσθη διὰ νὰ περιληφθοῦν εἰς τὸ νέον Σύνταγμα αἱ ἀναγκαῖαι διατάξεις διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν μεγάλων ἀγροκτημάτων, ὅπως καὶ διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἀστικῶν ἐκτάσεων, ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πολιτικῆς τῆς εὐθηνῆς κατοικίας διὰ τοὺς ἐργαζομένους.

Διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ὑδατικῆς οἰκονομίας, ἡ ὁποία θὰ προωθηθῇ μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μεγάλων ὑδροηλεκτρικῶν ἔργων. Ἐκ παραλλήλου ὅμως ἀποβλέπει τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοπικῶν ὑδραυλικῶν καὶ ἀρδευτικῶν ἔργων, κατ' ἀποκεντρωτικὸν σύστημα. Θὰ ἐπιδιωχθῇ συναφῶς εὐρεῖα ἐφαρμογὴ τῶν γεωτρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἀπεδείχθησαν ἀποδοτικώτατα διὰ τὴν γεωργίαν παντοῦ ὅπου ἐχρησιμοποιήθησαν μέχρι τοῦδε.

Διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῶν γεωργικῶν ἐρευνῶν, τῆς αὐξήσεως τῶν σταθμῶν καὶ ἐργαστηρίων ἐρεύνης, τῆς συστάσεως εἰδικῶν ἱδρυμάτων ἐρεύνης διὰ τὰ κυριώτερα προϊόντα καὶ διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν πειραματικῶν ἀγρῶν.

Διὰ τῆς συστηματικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀσκήσεως τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὰς νέας καλλιεργητικὰς μεθόδους καὶ τὰ νέα παραγωγικὰ μέσα. Ἡ τεχνικὴ μόρφωσις ἀποτελεῖ βασικὴν προϋπόθεσιν τῆς πλήρους ἀξιοποιήσεως τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως τῆς ἀγροτικῆς οἰκογενείας. Αὕτη περιλαμβάνει: α) τὴν καθιέρωσιν διὰ τὰ παιδιὰ τῶν γεωργῶν ὀκταετοῦς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, παρεχομένης δωρεάν, **ἐκ τῆς ὁποίας τὰ δύο ἔτη δι' ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν,** β) εὐρυτέραν χρησιμοποίησιν τοῦ συστήματος τῶν ὑποδειγματικῶν καλλιεργειῶν.

Διὰ τῆς προστασίας τῆς ὑγείας τοῦ ἀγρότου. Τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἐξυγιαντικῶν ἔργων εἰς τοὺς ἀγροτικοὺς συνοικισμοὺς **καὶ διὰ τῆς κατ' ἴδιον σύστημα** ἐπεκτάσεως τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως εἰς τοὺς ἀγροτικοὺς πληθυσμοὺς καθόσον ἀφορᾷ ἰδίως τὴν **ἰατρικὴν καὶ νοσοκομειακὴν** περίθαλψιν καὶ τὴν παροχὴν τῶν φαρμάκων. Ἐπίσης ἐπιβάλλεται συστηματικὴ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος τῆς ὑδρεύσεως, δεδομένου ὅτι εἰς τινας περιφερείας τὸ πλεῖστον **τῶν** χωρίων στεροῦνται ποσίμου ὕδατος.

Διὰ τῆς ὀργανώσεως τοῦ συστήματος τῆς συγκεντρώσεως τῶν δημητριακῶν ἢ ἄλλων γεωργικῶν προϊόντων, κατὰ τρόπον ὥστε ὁ θεσμὸς τῆς συγκεντρώσεως, τὸν ὁποῖον ἐθέσπισε καὶ ἐφήρμοσε τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, νὰ μὴν ἀποτελῇ φενάκην, καταλήγουσαν εἰς ζημίαν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου.

Διὰ τῆς ἀναδιοργανώσεως καὶ ἐνισχύσεως τῶν συνεταιρισμῶν καὶ τῆς ἀπαλλαγῆς αὐτῶν ἀπὸ κομματικὰς ἐπιρροάς, οὕτως ὥστε ἡ Ἑλληνικὴ Γεωργία, διατηρουμένης τῆς μικρᾶς ἰδιοκτησίας, **νὰ ἐπιτύχῃ** τὰ πλεονεκτήματα τῆς μεγάλης ἐκμεταλλεύσεως. Τὸ Κόμμα τῶν Φιλε-

λευθέρων ἀποβλέπει εἰς τὴν τόνωσιν καὶ προαγωγὴν τῆς μικρᾶς ἰδιοκτησίας καὶ ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ τὴν οἰκογενειακήν τους μορφὴν διότι αὕτη ἀποτελεῖ στοιχεῖον δικαιοσύνης, παραγωγικῆς ἀποδόσεως καὶ ἀτομικῆς ἐλευθερίας. Ἀλλ' ἡ εὐδοκίμησις τῶν μικρῶν γεωργῶν εἶναι ἀδύνατος χωρὶς τὸν συνεταιρισμόν των, ὁ ὁποῖος ἐκτὸς τῆς προμηθείας εὐθηνῶν κεφαλαίων καὶ μέσων καλλιεργείας δύναται νὰ προστατεύσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν κερδοσκοπικὴν ἐκμετάλλευσιν, διὰ τῆς ἀπ' εὐθείας πωλήσεως τῶν προϊόντων των εἰς τὰς ὀργανώσεις τῶν καταναλωτῶν καὶ **τὰς ξένας ἀγοράς.**

Διὰ τῆς δημιουργίας εἰς ἀγροτικὰς περιφερείας ἐπικουρικῶν βιοτεχνιῶν, διὰ τῶν ὁποίων θὰ περιορισθῇ ἡ ὑποαπασχόλησις κατὰ τὰς περιόδους ἰδίως τῆς ἐποχιακῆς σχολῆς καὶ θὰ συμπληροῦται τὸ εἰσόδημα τοῦ ἀγρότου.

Διὰ τῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, κατὰ τρόπον ἐξασφαλίζοντα τὴν αὐτοτέλειάν της καὶ τὴν ἀποδοτικωτέραν λειτουργίαν της. Διὰ τῆς μειώσεως τοῦ τόκου τῶν ἀγροτικῶν δανείων τὰ ὁποῖα ἐχορηγοῦντο καὶ χορηγοῦνται ἀκόμη εἰς πολὺ ὑψηλοὺς τόκους, ὅπως ἐπίσης χορηγοῦνται εἰς ἀδικαιολογήτως ὑψηλὰς τιμὰς στοιχειώδη παραγωγικὰ μέσα, ὅπως τὰ λιπάσματα καὶ τὰ φάρμακα. Ἡ πολιτικὴ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης πρέπει νὰ στραφῇ ἐντονώτερον πρὸς τὴν προώθησιν τῆς συνεταιριστικῆς ὀργανώσεως τῶν ἀγροτῶν.

Διὰ τῆς ἐπισπεύσεως τῆς ἐκτελέσεως συγκοινωνιακῶν ἔργων πρὸς σύνδεσιν τῶν κοινοτήτων μὲ δρόμους καὶ διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῶν καμίστρων τῶν γεωργικῶν προϊόντων εἰς τοὺς σιδηροδρόμους.

Διὰ τῆς βιομηχανικῆς πολιτικῆς καὶ τοῦ καταλλήλου χειρισμοῦ τῶν εἰσαγωγῶν θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ παροχὴ εἰς εὐθηνὰς τιμὰς τῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης εἰς τοὺς ἀγρότας.

Μὲ μίαν λέξιν ἡ λύσις τοῦ προβλήματος τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν ἀγροτῶν δὲν θὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὸν φαῦλον κύκλον τῆς συνεχοῦς ὑψώσεως τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν, ἀλλὰ παραλλήλως πρὸς τὴν δικαίαν τούτων βελτίωσιν θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ πραγματικὴ καὶ συστηματικὴ δι' ὅλων **τῶν δυνατῶν μέσων,** μείωσις τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς διαθέσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀποβλέπει ἐπίσης εἰς τὴν ἀποκατάστασιν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν κτηνοτρόφων ὡς καὶ εἰς τὴν μεταρρύθμισιν τῆς δασικῆς ὑπηρεσίας κατὰ τρόπον θεραπεύοντα τὰς ἀνάγκας τῶν κοινοτήτων καὶ προάγοντα καὶ τὴν δασοπονίαν:

Θὰ δοθῇ προτεραιότης εἰς τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς ἐθνικῆς ἐποικιστικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν παραμεθόριον διὰ τῆς δημιουργίας συγκεκροτημένων οἰκισμῶν ἱκανῶν ν' ἀναπτυχθοῦν ἀρτίως οἰκονομικῶς καὶ ν' ἀποτελέσουν ἀξιόλογα ἐρείσματα ἐθνικῆς ἀσφαλείας κατὰ πάσης ἐπιδρομῆς.

Τέλος τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τῶν ἀγροτῶν, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς χαμηλὸν ἐπίπεδον διὰ τῆς δημιουργίας ἔργων πολιτισμοῦ, διαφωτίσεως

καὶ ψυχαγωγίας, ὥστε ἡ ὕπαιθρος νὰ μὴν ἀποτελῇ τόπον ἀπομονώσεως, ἀλλὰ τμῆμα τῆς πολιτισμένης κοινωνικῆς ζωῆς τῆς χώρας.

Δι' ὅλων τῶν ἀνωτέρω μέτρων τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἐπιτύχῃ οὐσιώδη ἀνύψωσιν τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τῆς Ἀγροτικῆς οἰκογενείας, τοῦτο δὲ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ τῆς ὑπολοίπου οἰκονομικῆς δραστηριότητος, διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι, παρὰ τὰς ἐλπίδας τὰς ὁποίας ἐναποθέτομεν εἰς τὴν ἐκβιομηχάνισιν τῆς χώρας μας, κύριον σκέλος τῆς οἰκονομίας μας θὰ παραμένῃ πάντοτε ἡ Γεωργία.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΝ ΕΙΝΕ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀποδέχεται τὴν ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν εἰς τὴν βιομηχανίαν, θὰ ὑποστηρίξῃ δὲ ἐκθύμως τὴν μικρὰν καὶ μέσην ἐπιχείρησιν. Τὰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις θὰ ὑποστηρίξῃ ἐφ' ὅσον δὲν ἀναφέρονται εἰς τὸν κύκλον τῶν βιομηχανιῶν κοινῆς ὠφελείας καὶ δὲν ἀποτελοῦν μονοπωλειακὰς ὀργανώσεις.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐθνικοποίησιν ὡρισμένων μεγάλων βιομηχανιῶν, ἡ ὁποία προωθεῖται εἰς ὅλας τὰς φιλελευθέρας δημοκρατικὰς χώρας, αὕτη υἱοθετεῖται βεβαίως καὶ ἀπὸ τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. Ἔχον ἐν τούτοις ἐπίγνωσιν τῶν Ἑλληνικῶν συνθηκῶν, τῆς εἰσέτι ἐλλειπούσης διοικητικῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς ἀπειρίας τῆς διοικήσεως εἰς τοιούτου εἴδους δρᾶσιν, τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ θέμα αὐτὸ μετὰ περισκέψεως καὶ ἄνευ σπουδῆς ἐκεῖ μόνον ὅπου ἐκ τῶν πραγμάτων θὰ κριθῇ ὅτι τὸ μέτρον εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὸ δημόσιον συμφέρον.

Ἐπίσης θὰ καταφύγῃ εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Κράτους ἐκεῖ ὅπου ἡ ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις δεικνύεται ἀπρόθυμος. Τοῦτο ἀφορᾷ κυρίως τὰς βαρείας βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι πρόκειται νὰ ἱδρυθοῦν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Σχεδίου Μάρσαλ. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἵδρυσις εἰδικῶν ὀργανισμῶν μὲ συμμετοχὴν τοῦ Κράτους καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου, οἱ ὁποῖοι ὀργανισμοὶ θὰ εἶναι ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ τὴν γραφειοκρατικὴν δυσκινησίαν καὶ θὰ ἔχουν τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τοιαύτην δραστηριότητα πρωτοβουλίαν.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων πιστεύει εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναπτύξεως τῆς Βιομηχανίας ὡς εἰς ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς Ἐθνικῆς μας οἰκονομίας καὶ προϋπάθεσιν τῆς ἐπιτεύξεως ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Δι' αὐτῆς θὰ εὕρῃ σταθερὰν παραγωγικὴν ἀπασχόλησιν τὸ πλεονάζον τμῆμα τοῦ πληθυσμοῦ, θὰ αὐξηθῇ μονίμως τὸ Ἐθνικὸν εἰσόδημα καὶ θὰ ἀνυψωθῇ γενικῶς τὸ ἐπίπεδον τῆς ζωῆς. Διὰ τῶν ἀνωτέρω δὲν ἐννοεῖται βεβαίως ἡ ἐνίσχυσις ἐπιχειρήσεων μὴ ἀποδοτικῶν. Τὸ ἀντιοικονομικὸν καὶ ἀντικοινωνικὸν καθεστὼς τῶν δασμοδιαίτων ἐπιχειρήσεων πρέπει νὰ ἐξοβελισθῇ ἀπὸ τὴν οἰκονομίαν μας, ὡς ἀπολῆγον εἰς ἐπιβάρυνσιν τῶν πολλῶν χάριν τῶν ὀλίγων. Μόνον λογικὴ προστασία συμβιβαζομένη μὲ τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας εἶναι ἀνεκτή. Ἐπίσης πρέπει νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὸ σύστημα τῆς συνεχοῦς κινήσεως τῶν ἐπιχειρήσεων διὰ κεφαλαίων τοῦ Κράτους, ἐνῷ ὅλα των τὰ κέρδη παροχε-

τεύονται εἰς γενικὰ ἔξοδα καὶ τοποθετήσεις ἀσχέτους πρὸς τὴν χρηματοδοτουμένην Βιομηχανίαν. Τὸ Κράτος, βοηθήσαν εἰς τὴν ταχεῖαν ἀνάρρωσιν τῆς Βιομηχανίας διὰ τῆς παροχῆς μεγάλων καὶ εὐθηνῶν πιστώσεων, τῶν ὁποίων πολλαπλῶς ἐπωφελήθη ἡ Βιομηχανία, ἔχει τὴν δικαίαν ἀξίωσιν ὅπως αὕτη διαθέσῃ διὰ τὴν ἰδίαν της ἀνάπτυξιν καὶ τεχνικὴν ἐνημέρωσιν τὰ κατὰ τὸν ἀσφαλῆ αὐτὸν τρόπον πραγματοποιηθέντα κέρδη. Ἡ Βιομηχανία, πλουτοῦσα καὶ αὐτὴ μίαν κοινωνικὴν ἀποστολήν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μείνῃ ἀμέτοχος τῆς γενικῆς προσπαθείας πρὸς ὑποδιβασμὸν τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς. Αἱ παλαιαὶ βιομηχανίαι πρέπει νὰ ἀνακαινισθοῦν καὶ νὰ ἐφοδιασθοῦν διὰ συγχρόνων μέσων πρὸς εὐθηνὴν παραγωγήν. Ἡ διὰ τῆς προστασίας διατήρησις ἀναχρονιστικῶν καὶ δαπανηρῶν μεθόδων παραγωγῆς εἶναι ἀπαράδεκτος.

Σύντονα τέλος μέτρα θὰ ληφθοῦν διὰ τὴν τεχνικὴν μόρφωσιν τοῦ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ, ἐξ ἧς θὰ προκύψῃ αὔξησις τοῦ εἰσοδήματός του καὶ αὔξησις τῆς παραγωγῆς.

Διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς βιομηχανικῆς πολιτικῆς, ἐκτὸς τῆς χρησιμοποιήσεως τῆς Ἀμερικανικῆς βοηθείας καὶ τῆς κινητοποιήσεως τῆς ἀποταμιεύσεως, θὰ ἐπιδιωχθῇ προσέλκυσις ξένων κεφαλαίων, παρεχομένων μὲν εἰς αὐτὰ ἱκανοποιητικῶν ὅρων τοποθετήσεως καὶ ἀσφαλείας, ἀλλὰ λαμβανομένων καὶ τῶν καταλλήλων μέτρων πρὸς ἀποσόβησιν ἐκμεταλλεύσεως ἐκ μέρους των.

ΘΑ ΕΝΙΣΧΥΣΩΜΕΝ ΤΗΝ ΜΙΚΡΑΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ

Ἡ μεσαία ἀστικὴ τάξις τῶν Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν ἀποτελεῖ μίαν τῶν κυρίων βάσεων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀείποτε ἐστηρίχθη τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν ἐθνικῶν ἰδεωδῶν καὶ τῶν ἐθνικῶν μεταρρυθμίσεων. Ἀπὸ αὐτὴν εὐελπιστεῖ νὰ ἀντλήσῃ καὶ σήμερον δύναμιν διὰ τὴν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀποβλέπει. Τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιοτεχνίας θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὸ Κόμμα ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς αὔξησιν τῆς Ἐθνικῆς παραγωγῆς τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ σημαντικὸν συντελεστήν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι ἀποδίδει **κοινωνικὴν σημασίαν εἰς τὴν τόνωσιν τῆς μικρᾶς ἐπιχειρήσεως καὶ τῆς μικρᾶς ἰδιοκτησίας.** Ἰδιαιτέρως θὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιοτεχνίας εἰς τὰς γεωργικὰς περιφερείας πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Γεωργικοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν. Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ προωθήσῃ τὴν χορήγησιν ὑπὸ εὐνοϊκοὺς ὅρους δανείων εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας καὶ βιοτέχνας καὶ θὰ ἐνισχύσῃ καὶ ἐπεκτείνῃ τὰς βιοτεχνικὰς σχολάς. Θὰ εὐνοήσῃ τέλος τὴν κίνησιν πρὸς συνεταιριστικὴν ὀργάνωσιν τῶν ἐπαγγελματοβιοτεχνῶν διὰ τῆς ὁποίας οὗτοι θὰ βελτιώσουν τὴν οἰκονομικήν των στάθμην.

ΘΑ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΩΜΕΝ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΝ

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀποκρούει τὴν ἔννοιαν Κράτους ἐμπόρου καὶ ἀποβλέπει κατὰ βάσιν εἰς τὴν ἐπάνοδον, κατὰ τὸν δυνατὸν ρυθμόν, εἰς ὁμαλὰς συνθήκας ἐμπορίου ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπουν τοῦτο ἡ Ἑλληνικὴ Οἰκονομία καὶ αἱ ἐξωτερικαὶ δεσμεύσεις. Βασικὸν αἴ-

τημα τῆς ἐμπορικῆς πολιτικῆς εἶναι ἡ θεραπεία τῆς ἀνισοσκελείας τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Εἰς τοῦτο θὰ συντελέσῃ βέβαια ἡ ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας, ἐκ τῆς ὁποίας προσδοκᾶται περιορισμὸς τῶν εἰς συνάλλαγμα ἀναγκῶν τῆς χώρας καὶ ἐνδεχομένως αὔξησις τῶν συναλλαγματικῶν της πόρων. Διὰ πολὺν ὅμως χρόνον θὰ διέπεται ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἀνάγκην τῆς ἰσοσκελίσεως τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν ἡ πολιτικὴ τῶν ἐξαγωγῶν καὶ εἰσαγωγῶν. Ἡ ἀπαραίτητος αὔξησις τῶν ἐξαγωγῶν δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ παρὰ μόνον διὰ τοῦ ὑποβιβασμοῦ τοῦ κόστους παραγωγῆς τῶν προϊόντων μας, ὁ ὁποῖος θὰ πραγματοποιηθῇ ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῶν ἤδη ἐκτεθέντων γεωργικῶν καὶ δημοσιονομικῶν μέτρων καὶ τοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῆς Βιομηχανίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τοῦ ἐγκαίρου καὶ ἐπαρκοῦς ἐφοδιασμοῦ τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ δι' εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης καὶ ἐφοδίων τῆς παραγωγῆς εἰς χαμηλὰς τιμάς. Ἡ ἀνάγκη αὐτὴ τοῦ ὑποβιβασμοῦ τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ τοῦ κόστους τῆς ζωῆς τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ προσδιορίζει τὴν πολιτικὴν τῶν εἰσαγωγῶν, ἡ ὁποία θὰ στραφῇ πρὸς ταχεῖαν καὶ ἐπαρκῆ εἰσαγωγὴν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης εἰς χαμηλὰς τιμάς, ἀπηλλαγμένας ἀπὸ δυσαναλόγους ἐπιβαρύνσεις καὶ ἀθέμιτα ἐμπορικὰ κέρδη. Ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς καθορίζεται καὶ ἡ ἀκολουθητέα πολιτικὴ τιμῶν, τῆς ὁποίας τὴν πραγματοποίησιν θὰ ἐπιδιώξῃ τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων διὰ καταλλήλου ὀργανώσεως τοῦ ἀγορανομικοῦ συστήματος καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἐμπορικῶν καὶ προμηθευτικῶν ὀργανώσεων.

ΟΛΑ ΤΑ ΠΛΟΙΑ ΜΑΣ ΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΣΗΜΑΙΑΝ

Ἡ Ἐμπορικὴ Ναυτιλία ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τοὺς πλέον πλουτοπαραγωγικοὺς παράγοντας τῆς χώρας, ἔχει ἀμέριστον τὴν προσοχὴν τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Ἡ Ναυτιλία ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀποζοῦν 27.000 οἰκογένειαι, πάντοτε εἰσέφερεν εἰς τὴν Οἰκονομίαν μας, χωρὶς ποτὲ νὰ ἐπιβαρύνῃ αὐτήν. Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εὐελπιστεῖ ὅτι ἡ σχηματισθεῖσα τῇ πρωτοβουλίᾳ του διακομματικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ θέσῃ τὰς βάσεις κοινῆς πολιτικῆς ὅλων τῶν κομμάτων ἔναντι τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας. Πέραν τούτου τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων προτίθεται, ἐὰν ὁ Λαὸς τὸ περιβάλῃ διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης του, νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν σύγκλησιν Συνεδρίου εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἐκτεθοῦν ὅλαι αἱ ἀπόψεις διὰ νὰ ληφθοῦν ἀπὸ κοινοῦ ὁριστικαὶ ἀποφάσεις.

Θὰ ἐπιδιώξωμεν ὄχι μόνον νὰ ἐπαναφέρωμεν ὑπὸ τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν ὅλα τὰ πλοῖα τὰ ἀνήκοντα εἰς Ἕλληνας ἐφοπλιστάς, ἀλλὰ καὶ νὰ δημιουργήσωμεν τοιαύτας συνθήκας ὥστε πλοῖα ἀνήκοντα εἰς ξένους πλοιοκτήτας νὰ εὑρίσκουν καταφύγιον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν.

Θὰ μεριμνήσωμεν πρὸ παντὸς διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἁρμονικῆς καὶ ἀποδοτικῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν τοῦ κλάδου τούτου. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπάναγκες εἶναι νὰ ἀναθεωρηθῇ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ πολυδαίδαλος νομοθεσία τῆς σήμερον, καὶ νὰ τεθοῦν ἅπαξ διὰ παντὸς καὶ κατὰ μόνιμον τρόπον αἱ θεμελιώδεις διατάξεις, αἵτινες θ' ἀποτελέσουν τὸν καταστατικὸν χάρτην τῆς Ναυτιλίας, ἐν πνεύ-

ματι κοινωνικῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ καὶ κατανοήσεως τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἰδιοτύπου τούτου κλάδου τῆς Ἐθνικῆς μας Οἰκονομίας.

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΣ ΟΛΟΥΣ

Ἓν ἰδιάζον φαινόμενον τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας, τὸ ὁποῖον ἔλαβε τεραστίας διαστάσεις κατὰ τὴν περίοδον τῆς Κατοχῆς καὶ μετέπειτα εἶναι ὁ παρασιτισμός. Διὰ τούτου δὲν νοεῖται ὅτι ὡρισμένα ἐπαγγέλματα εἶναι αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ παρασιτικά, ἀλλὰ ὅτι εἶναι δυσανάλογος ἡ αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀσχολουμένων εἰς αὐτά. Παρασιτικὴ λ. χ. εἶναι ἡ ὑπεραύξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μικρεμπόρων, τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τοῦ προσωπικοῦ διαφόρων ὀργανισμῶν Λιμένων, τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ὀργανισμοῦ καὶ τινων Τραπεζῶν καὶ Ἑταιρειῶν. Ἡ ὑπεραύξησις αὐτὴ εἶναι παρασιτικὴ διότι ἐπιβαρύνει τὸ κοινωνικὸν προϊὸν δυσαναλόγως πρὸς τὰς καταβαλλομένας ὑπηρεσίας καὶ τὴν Κοινωνικὴν ἀναγκαιότητα. Ἐπακολουθεῖ δὲ ἡ προσπάθεια μετακυλίσεως τοῦ βάρους ἀπὸ τὴν μίαν τάξιν εἰς τὴν ἄλλην, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν κίνησιν μέσα εἰς ἕνα φαῦλον κύκλον καὶ μὲ τελικὸν καταστάλαγμα τὴν αὔξησιν τοῦ κόστους τῆς ζωῆς.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων προτίθεται νὰ θραύσῃ τὸν φαῦλον αὐτὸν κύκλον. Τοῦτο δὲν δύναται βεβαίως νὰ γίνῃ ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην διὰ βαναύσων μέτρων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐξέθετον εἰς κρίσιν ὁλοκλήρους τάξεις ἐργαζομένων. Εἶναι ὅμως δυνατὴ ἡ διὰ καταλλήλων μέτρων μετάθεσις τῶν οἰκονομικῶς ὑπεραρίθμων ἀπὸ τοὺς πληθωρικοὺς κλάδους εἰς τοὺς παραγωγικούς. Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θεωρεῖ ἄλλωστε τὴν ταχεῖαν θεραπείαν τῆς νοσηρᾶς αὐτῆς καταστάσεως ἐπιβαλλομένην ὄχι μόνον ὡς μέτρον ἐξυγιάνσεως τῆς οἰκονομίας ἐν γένει, ἀλλὰ καὶ ὡς στοιχεῖον τῆς μερίμνης διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ ὑπαλληλικοῦ κόσμου.

ΠΑΝΤΟΤΕ ΕΙΣ ΤΟ ΠΛΕΥΡΟΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, ἀείποτε πρωτοπόρον εἰς κοινωνικὰς μεταρρυθμίσεις, ἀναγνωρίζει τὸν φορέα τῆς ἐργασίας ὡς τὸν κυριώτερον συντελεστὴν τῆς δημιουργίας ἀγαθῶν καὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου καὶ ὡς βασικὸν παράγοντα τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης.

Αἱ ἀρχαὶ αὐταί, τὰς ὁποίας ἀπὸ τριακονταετίας ἐφαρμόζει τὸ Κόμμα τοῦτο, προσδιορίζουν καὶ σήμερον τὴν κοινωνικὴν αὐτοῦ πολιτικήν. Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀντιλαμβάνεται τὸ Κράτος ὡς ὄργανον συνεχοῦς καὶ συστηματικῆς ἀνυψώσεως τῆς οἰκονομικῆς καὶ ἠθικῆς θέσεως τῶν ἐργαζομένων. Ὡς ἐκ τούτου ἀποκρούει τὴν ἐκμετάλλευσιν ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπον, ἀντιτίθεται εἰς τὴν χρῆσιν βίας, καταδικάζει κάθε εἶδος δικτατορίας καὶ πιστεύει εἰς τὴν ἀνάγκην ἁρμονικῆς συνεργασίας τῶν παραγωγικῶν τάξεων. Μόνον δι' αὐτῆς τὸ ἰδανικὸν τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ, διὰ ριζικῶν οἰκονομικῶν καὶ κοινωνκῶν μεταρρυθμίσεων, χωρὶς κοινωνικὰς ἀναστατώσεις, χωρὶς καταστροφὰς καὶ βαρβαρότητας, χωρὶς καταπάτησιν τῶν στοιχειωδῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ χωρὶς προσβολὴν τῆς ἀνθρω-

πάνης ἀξιοπρεπείας. Ὑπ' αὐτὴν τὴν σημαίαν τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καλεῖ ὅσους ἀποζοῦν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν των εἰς κοινὴν προσπάθειαν διὰ τὴν οἰκονομικὴν τῆς χώρας ἀνασυγκρότησιν καὶ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πολιτικοῦ καὶ ἠθικοῦ αὐτῆς ἐπιπέδου.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἑξῆς βασικῶν αἰτημάτων κοινωνικῆς πολιτικῆς:

Θέσπισις κατωτάτου ὁρίου μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων διὰ τοὺς ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους, κατὰ τὸ δυνατὸν ἐπὶ τιμαριθμικῆς βάσεως. Πέραν τούτου ρύθμισις τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας κατὰ σύστημα καθορίζον τὸ ὕψος τῆς ἀμοιβῆς ἀναλόγως τῆς προσωπικῆς ἑκάστου συμβολῆς εἰς τὸ ἔργον τῆς παραγωγῆς.

Καθιέρωσις οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων, τὰ ὁποῖα θὰ χορηγοῦνται ὑπὸ εἰδικῶν οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν ἐπὶ τούτῳ συσταθησομένων. Τοιουτοτρόπως ὁ ἀτομικὸς μισθὸς θὰ συμπληροῦται δι' ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρου κοινωνικοῦ μισθοῦ.

Συμπλήρωσις καὶ αὐστηρὰ ἐφαρμογὴ τῶν κανόνων τῶν ἀφορώντων τὴν ὑγιεινὴν καὶ ἀσφάλειαν τῶν ἐργαζομένων ὡς καὶ τὴν ἐργασίαν γυναικῶν καὶ ἀνηλίκων.

Πλήρης ἀπασχόλησις τῶν ἐργαζομένων. Αὕτη ὡς ἐξετέθη ἤδη εἰς τὸ οἰκεῖον κεφάλαιον, ἀποτελεῖ κύριον μέλημα τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τοῦ Κόμματος. Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως καταστήσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν οὐσιαστικωτέραν τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος πρὸς ἐργασίαν παντὸς ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀντιστοίχου ὑποχρεώσεως τοῦ συνόλου ὅπως παρέχει εἰς πάντα πολίτην ἐργασίαν, ἐξασφαλίζουσαν εἰς αὐτὸν τὰ μέσα συντηρήσεως καὶ προόδου. Τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ κυρίως διὰ τῆς δημιουργίας νέων εὐκαιριῶν ἐργασίας, **ἐπικουρικὰ δὲ** μέσα θὰ ἀποτελέσουν ἡ κατανομὴ τῆς ὑφισταμένης ἐργασίας συμφώνως μὲ τὴν κοινωνικὴν σκοπιμότητα, ἡ λῆψις μέτρων διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἀνέργων καὶ ἡ ἀρτιωτέρα λειτουργία τῶν Γραφείων Εὑρέσεως Ἐργασίας ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν καταπολέμησιν τῆς πολυθεσίας.

Ἀνασυγκρότησις ἐκ βάθρων τῶν θεσμῶν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καὶ καθιέρωσις ἐνιαίας ἀσφαλιστικῆς πολιτικῆς εἰς θέσιν τῆς σήμερον κρατούσης ἀσφαλιστικῆς ἀναρχίας, ἄνευ προσβολῆς τῶν κεκτημένων δικαιωμάτων. Εἰς τὸν θεσμὸν τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, ἐπεκτεινόμενον κατ' ἴδιον τρόπον καὶ εἰς τὴν ἀγροτικὴν τάξιν, ἀποβλέπει τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ὡς εἰς ὄργανον ἀναδιανομῆς τοῦ Ἐθνικοῦ εἰσοδήματος διὰ τῆς δικαιοτέρας κατανομῆς τῶν βαρῶν τῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως μεταξὺ κοινωνίας, ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν καὶ διὰ τῆς χορηγήσεως ἱκανοποιητικῶν ἀσφαλιστικῶν παροχῶν. Ἐνιαῖαι προϋποθέσεις μὲ διαφορισμὸν τῶν παροχῶν κατ' ἐπάγγελμα, ἱκανοποιητικαὶ συντάξεις, πλήρης νοσοκομειακή, ἰατρικὴ καὶ φαρμακευτικὴ περίθαλψις, ἱκανοποιητικὰ ἐπιδόματα ἀνεργίας, ἀποτελοῦν τὰς κυριωτέρας ἐπιδιώξεις τοῦ Κόμματος.

Ἀνάπτυξις ὑγιοῦς συνδικαλισμοῦ μακρὰν πάσης κρατικῆς παρεμβάσεως καὶ προστασία τῆς ἀσκήσεως τῶν συνδικαλιστικῶν καθηκόν-

των. Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων φιλοδοξεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὰς ἐργατικὰς ὀργανώσεις συνθήκας λειτουργίας καὶ ἀναπτύξεως τοιαύτας ὥστε ν' ἀποβοῦν αὗται παράγοντες ἀνωτέρων Ἐθνικῶν, οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν ἐπιδιώξεων. Πρὸς τοῦτο θὰ ἐφαρμόσῃ πολιτικὴν συνεργασίας μετὰ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων διὰ τῆς συμμετοχῆς ἀντιπροσώπων αὐτῶν εἰς πάσης φύσεως ὄργανα σχέσιν ἔχοντα μὲ τὰ προβλήματα τῆς ἐργασίας.

Σύνταξις κώδικος ἐργασίας εἰς ἀντικατάστασιν τῶν σήμερον ἰσχυόντων πολυαρίθμων καὶ ἄνευ συστήματος κανόνων δικαίου.

Ἡ ἀθλιότης τῶν συνθηκῶν στεγάσεως τῶν ἐργαζομένων, τὴν ὁποίαν ἐπέτεινεν ὁ συμμοριτισμός, δημιουργεῖ διὰ τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐπιτακτικὴν ὑποχρέωσιν ὅπως ἐπιδιώξῃ τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων στεγάσεως τῶν ἐργαζομένων **διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως εἰς αὐτοὺς ὑγιεινῆς καὶ εὐθυνῆς κατοικίας βάσει ἐνιαίου προγράμματος προοδευτικῶς ἐκτελεσθησομένου.** Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐπρωτοστάτησεν ὅπως περιληφθῇ εἰς τὸ νέον Σύνταγμα ἡ εὐχέρεια ἀπαλλοτριώσεως ἀστικῶν ἐκτάσεων ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πολιτικῆς τῆς εὐθηνῆς κατοικίας διὰ τοὺς ἐργαζομένους. Μέρος τοῦ προγράμματος αὐτοῦ δέον νὰ ἀποτελέσῃ ἡ συμπλήρωσις τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν.

Ἀνάπτυξις καὶ ἐνιαία κατεύθυνσις τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως ἡ ὁποία καὶ βελτίωσιν τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἐργαζομένου καὶ αὔξησιν τῆς Ἐθνικῆς παραγωγῆς θ' ἀποδώσῃ.

Τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θὰ συνεχίσῃ καὶ θὰ εὐρύνῃ τὴν πολιτικὴν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀναπήρων καὶ τραυματιῶν καὶ τῶν ἐκ τοῦ Στρατοῦ ἀπολυομένων ἐφέδρων πολεμιστῶν, εἰς τὰς θυσίας τῶν ὁποίων τὸ Ἔθνος ὀφείλει τὴν ὕπαρξίν του.

ΓΙΑΤΡΟ, ΦΑΡΜΑΚΑ ΚΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΔΙΑ ΤΟΝ ΛΑΟΝ

Ἡ ὑγεία τῶν πολιτῶν ἀποτελεῖ ὑπέρτατον ἀγαθὸν ὄχι μόνον τοῦ ἀτόμου, ἀλλὰ καὶ τοῦ Ἔθνους, διότι ἀποτελεῖ σημαντικὸν συντελεστὴν καὶ τῆς Ἐθνικῆς ἀλκῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς εὐημερίας.

Πρῶτον τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων πρὸ εἰκοσιπενταετίας ἔστρεψε σοβαρὰν τὴ προσοχὴν τοῦ Κράτους πρὸς τὸν τομέα αὐτόν. Παρὰ τὸ ξεκίνημα ἐκεῖνο, ἡ χώρα μας διὰ πολλοὺς λόγους εὑρίσκεται σήμερον ἀκόμη σοβαρώτατα καθυστερημένη ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον τῆς Δημοσίας Ὑγείας. Ὁ θεσμὸς τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς τὸν ὁποῖον πολλαὶ ἐστηρίχθησαν ἐλπίδες διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐργατῶν, ὑπελείφθη σημαντικὰ τῆς προσδοκωμένης ἀποδόσεως, διότι ἐξέκλινε τοῦ κοινωνικοῦ προορισμοῦ ἐξ αἰτίας τῶν ἐπιδράσεων τῶν φατριαστικῶν ἐπιδιώξεων καὶ τῆς κομματικῆς παρεμβάσεως. Ὁ ἀγροτικὸς ἐξ ἄλλου πληθυσμὸς παραμένει κατ' οὐσίαν ἀπροστάτευτος εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ὑγιεινήν του διαβίωσιν, τὴν ἰατρικὴν περίθαλψιν καὶ τὴν κοινωνικὴν ἀσφάλισιν. Τὴν κατάστασιν ἐπέτεινεν ἡ δεκαετὴς τραγικὴ περίοδος τοῦ Ἔθνους.

Ἐντεῦθεν εὑρισκόμεθα σήμερον πρὸ σειρᾶς σοβαρῶν προβλημά-

των, τὰ ὁποῖα τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων θ' ἀντιμετωπίσῃ διὰ ριζικοῦ καὶ ὁλοκληρωμένου προγράμματος, τοῦ ὁποίου ἡ μεθοδικὴ ἐκτέλεσις θὰ εἶναι μακροχρόνιος.

Τοῦτο περιλαμβάνει τὰ κάτωθι μέτρα:

1) Συγχώνευσιν τῶν Ὑπουργείων Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ὑγιεινῆς εἰς ἓν Ὑπουργεῖον Ὑγείας, εἰς ὃ νὰ ὑπαχθῇ καὶ τὸ Ἵδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

2) Ἐνιαίαν Διεύθυνσιν ὅλων τῶν κρατικῶν καὶ λοιπῶν νοσηλευτικῶν ἱδρυμάτων καὶ ὑπηρεσιῶν σύμφωνα μὲ τὰς ἐπικρατούσας ἐν τῇ χώρᾳ μας συνθήκας. Διαίρεσιν τῆς χώρας εἰς ὑγειονομικὰς περιφερείας διὰ τὴν καλλιτέραν παρακολούθησιν τῆς ὑγιεινῆς τῶν κατοίκων.

3) Ἐνίσχυσιν τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος καὶ τῶν συναφῶν τοιούτων διὰ τὴν προάσπισιν τῆς ὑγείας τῆς βρεφικῆς καὶ τῆς προσχολικῆς ἡλικίας.

4) Συντήρησιν, ἐπάνδρωσιν καὶ ἐξοπλισμόν, σύμφωνα μὲ τὰς νεωτέρας μεθόδους τῆς ἐπιστήμης, τῶν ὑπαρχόντων Νοσοκομείων καὶ Σανατορίων τοῦ Κράτους. Ἵδρυσιν νέων Νοσοκομείων, Μαιευτηρίων καὶ Σανατορίων εἰς περιφερείας τοῦ Κράτους στερουμένας τοιούτων. Ἵδρυσιν Ἰνστιτούτων καὶ Πολυϊατρείων ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῶν περιφερειῶν

5) Ἀναδιοργάνωσιν τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου.

6) Ἵδρυσιν Σχολῶν Ἀδελφῶν Νοσοκόμων, Μαιῶν, ἐπισκεπτριῶν ἀδελφῶν καὶ ὑγειονομοφυλάκων.

7) Ἡ Νοσοκομειακὴ περίθαλψις καὶ ἡ νοσηλεία θὰ παρέχωνται δωρεάν. Ὅλαι αἱ προστιθέμεναι νέαι κλίναι θὰ διατίθενται εἰς τὰς ἐπαρχίας μέχρι συμπληρώσεως τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν.

8) Εἰδικὴ μέριμνα διὰ τὴν ὀργάνωσιν ἢ ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τῆς ὑδρεύσεως ἀνὰ τὴν χώραν καὶ ἰδίως ἀνὰ τὴν ὕπαιθρον πρὸς ριζικὴν καταπολέμησιν τῶν ἐπιδημιῶν.

9) Ἐπέκτασιν τῆς ὑγειονομικῆς ὀργανώσεως ἁπανταχοῦ τῆς ὑπαίθρου διὰ τῆς κινητοποιήσεως τῶν κοινοτήτων εἰς ἐνεργὸν συμμετοχὴν εἰς τὴν γενικὴν προσπάθειαν οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρχῃ περίθαλψις μέχρι τοῦ τελευταίου χωρίου.

10) Ταῦτα παραλλήλως πρὸς τὴν σύντονον καὶ μεθοδικὴν ἐφαρμογὴν τῆς πολιτικῆς ὑγιεινῶν καὶ εὐθηνῶν κατοικιῶν εἰς τὰ ἐργατικὰ κέντρα, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸ οἰκεῖον μέρος τοῦ προγράμματος.

ΠΑΙΔΕΙΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΙΚΑΝΟΥΣ

Θεωροῦμεν τὴν παιδείαν ὡς τὸ κυριώτατον μέσον πραγματοποιήσεως ὅλων τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ Ἔθνους. Μόνον ἐπάνω εἰς ἔντονον καὶ κατάλληλον παίδευσιν εἶναι δυνατὸν νὰ οἰκοδομηθῇ ὑψηλὸς πολιτισμὸς λαοῦ εὐημεροῦντος οἰκονομικῶς. Θὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἀνύψωσις τῆς πνευματικῆς ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως, ποὺ ὑπῆρξε πάντοτε γνώρισμα τοῦ Λαοῦ μας· ἰδιαιτέρως ὅμως εἰς τὴν σημερινὴν περίοδον θὰ καταβληθῇ ἰσχυροτάτη προσπάθεια διὰ τὴν τεχνικὴν μόρφωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ὑ-

στεροῦμεν τόσον πολύ, ὥστε ὄχι μόνον δὲν ἀπολαμβάνομεν παραγωγὴν ἀνάλογον πρὸς τοὺς κόπους μας, ἀλλὰ εὑρισκόμεθα ἐνίοτε εἰς ἀδυναμίαν νὰ ἀξιοποιήσωμεν ἐπαρκῶς καὶ αὐτὴν τὴν βοήθειαν ποὺ μᾶς παρέχεται δωρεὰν ἀπὸ τοὺς φίλους μας. **Θὰ κάμωμεν συνειδητὴν τὴν ἀνάγκην τῆς προχωρημένης ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως ὅλου τοῦ λαοῦ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἐργασίας.**

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν θὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ πρὸς τὴν διάπλασιν τῶν χαρακτήρων καὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀγωγῆς τοῦ πολίτου.

Δημοτικὴ παιδεία: Ἐξαετὴς οὐσιαστικὴ δημοτικὴ ἐκπαίδευσις μὲ ἀνώτερον σκοπὸν τὴν βαθμιαίαν ἐπέκτασιν τῆς ὑποχρεωτικῆς ἑξαετοῦς φοιτήσεως κατὰ δύο ἀκόμη ἔτη. Στὸ ἀναμεταξὺ θὰ δημιουργοῦνται ὅπου εἶναι δυνατὸν δύο τάξεις γενικῆς μορφώσεως καὶ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, ποὺ θὰ λειτουργοῦν μερικὰς μόνον ἀπογευματινὰς ὥρας τὴν ἑβδομάδα. Εἰς τὰ σχολεῖα μέσης ἐκπαιδεύσεως θὰ φοιτοῦν μόνον ὅσοι μαθηταὶ ἔχουν τελειώσει τὴν ἕκτην τάξιν τοῦ Δημοτικοῦ.

Μέση παιδεία: Ἡ μέση παιδεία θὰ ἀποτελῆται ἀπὸ δύο τριταξίους κύκλους: Τὸ προγυμνάσιον ποὺ θὰ δίδῃ γενικὴν μόρφωσιν καὶ τὸ γυμνάσιον ποὺ θὰ δίδῃ εἴτε γενικὴν διαφοροποιημένην (κλασσικὴν ἢ πραγματικὴν) εἴτε ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν γυμνασίων θὰ περιορισθῇ βαθμηδόν, ἐνῷ ἀντιθέτως προγυμνάσια θὰ ἱδρυθοῦν καὶ σὲ μικρότερα κέντρα.

Ἀνωτάτη παιδεία: Θὰ ἀναθεωρηθοῦν τὰ προγράμματα διδασκαλίας. Θὰ ἀνασυγκροτηθῇ τὸ διδακτικὸν προσωπικόν. Θὰ περιορισθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν ἀνάλογα πρὸς τὴν δυναμικότητα τῆς κάθε Σχολῆς καὶ θὰ συμπληρωθῇ ὁ ἐξοπλισμὸς τῶν ἐργαστηρίων καὶ τῶν φροντιστηρίων.

Ἐπαγγελματικὴ μόρφωσις: Βαθμιαίως θὰ ἱδρυθοῦν νέαι διαφόρων τύπων καὶ βαθμίδων τεχνικαὶ καὶ ἐπαγγελματικαὶ σχολαί, θὰ ληφθοῦν δὲ ἐντελῶς ἔκτακτα καὶ δραστικὰ μέτρα διὰ νὰ ἀνταποκριθῶμεν ἀπὸ ἀπόψεως ἐπαρκείας τεχνικοῦ προσωπικοῦ εἰς τὰς ἐκτάκτους σημερινὰς ἀνάγκας. Θὰ δοθῇ ἰδιαιτέρα προσοχὴ εἰς τὸν καταρτισμὸν ἐργοδηγῶν καὶ ἁπλῶν τεχνιτῶν. Αἱ ὑφιστάμεναι μέχρι σήμερον νυκτερινὰι σχολαὶ θὰ ἐνισχυθοῦν. Θὰ πυκνωθοῦν οἱ πρότυποι γεωργικοὶ σταθμοὶ καὶ θὰ δίδωνται εἰς αὐτοὺς ἐκλαϊκευμένα μαθήματα. Θὰ ἱδρυθοῦν δοκιμαστικῶς κατώτεραι γεωργικαὶ Σχολαί. Τὸ Κράτος θὰ παραχωρῇ πλεονεκτήματα εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν ποὺ ἐπιτυγχάνει τὰς καλλιτέρας ἐπιδόσεις. Ὁ γενικὸς ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς θ' ἀρχίζῃ ἀπὸ τὰς δύο προσθέτους ἀπογευματινὰς τάξεις τοῦ δημοτικοῦ, ἡ δὲ εἰδικὴ στοιχειώδης ἐπαγγελματικὴ μόρφωσις μετὰ τὸ 14ον ἔτος τῆς ἡλικίας τῶν μαθητῶν.

Ἱδρύματα ἐρευνῶν: Θεωροῦμεν βασικῆς σημασίας τὴν ἀναγνώρισιν, ὅτι σημαντικαὶ διαφοραὶ ὑπάρχουν μεταξὺ τῶν ἱστορικῶν, φυσικῶν καὶ οἰκονομικῶν ὅρων τῶν ἐπικρατούντων εἰς τὴν ἰδικήν μας χώραν ἐν παραβολῇ πρὸς ἄλλας. Ἕνεκα τούτου θὰ ἐνισχύσωμεν τὰ λειτουργοῦντα ἱνστιτοῦτα ἐρευνῶν καὶ θὰ ἱδρύσωμεν καὶ ἄλλα σχετικὰ μὲ τὴν χώραν μας καὶ γενικώτερον τὴν Ἀνατολικὴν Μεσόγειον.

Διδακτικὸν προσωπικόν: Θὰ ἐνισχυθῇ τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν μὲ τοὺς ὑπάρχοντας ἀδιορίστους καὶ θὰ μετεκπαιδευθῇ τμηματικῶς τὸ ἐν ἐνεργείᾳ προσωπικόν. Θὰ ἀναδιοργανωθοῦν αἱ σημεριναὶ Παιδαγωγικαὶ Ἀκαδημίαι, κατανεμόμεναι κατὰ διαμερίσματα τῆς χώρας, καὶ θ' αὐξηθῇ βαθμηδὸν ὁ ἀριθμός των, ὥστε νὰ γίνῃ δυνατὸς ὁ περιορισμὸς τῶν μαθητῶν ἑκάστης πληθωρικῆς τάξεως, καθὼς καὶ ὁ περιορισμὸς τῶν δυσαναλόγως πολλῶν μονοταξίων δημοτικῶν. Θὰ γίνῃ προσπάθεια νὰ ὑψωθῇ τὸ βιωτικὸν ἐπίπεδον τοῦ προσωπικοῦ μὲ δικαιοτέραν διαβάθμισιν καὶ ἀντιμισθίαν καὶ θὰ ἐνδαφερθῇ τὸ Κόμμα διὰ τὴν ἱεραρχικὴν ἐξέλιξιν καὶ ἠθικὴν ἐξύψωσιν τῶν λειτουργῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως. Θὰ ἐπιδιωχθῇ τέλος ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐκπαιδευτικῶν μὲ αἱρετοὺς συμβούλους εἰς τὰ διαφόρου βαθμοῦ Συμβούλια.

Ἐξωσχολικὴ ἀγωγή: Θὰ ἱδρυθῇ κεντρικὴ ὑπηρεσία ἐξωσχολικῆς ἀγωγῆς, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἱδρύῃ ἐξωσχολικὰ μορφωτικὰ κέντρα καὶ νὰ συντονίζῃ καὶ ἐποπτεύῃ σχετικὰς ὀργανώσεις ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας.

Εἰδικὴ πρόνοια θὰ ληφθῇ: Διὰ τὰ ὀρφανὰ τῶν πολεμικῶν μας περιπετειῶν· διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς μορφώσεως τῶν παιδιῶν ποὺ ἔμειναν ἀγράμματα ἀπὸ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· διὰ τὴν ἀναμόρφωσιν τῶν παιδιῶν ποὺ ἔπεσαν εἰς πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν παραστράτημα ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἀντεθνικῆς προπαγάνδας.

Ἐντὸς τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων τῆς Χώρας θὰ καταβληθῇ φροντὶς δι' ὑγιεινὰ σχολικὰ κτίρια.

Ἡ ὀργάνωσις τῆς παιδείας θὰ γίνῃ οὐσιαστικὰ δημοκρατική· πρὸς τοῦτο θὰ ληφθοῦν μέτρα ὥστε νὰ ἄρωνται τὰ ὑλικὰ ἐμπόδια τῆς **κανονικῆς φοιτήσεως** τῶν πτωχῶν παιδιῶν εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον· εἰς τὴν μέσην παιδείαν θὰ φοιτοῦν κατὰ προτίμησιν οἱ ἱκανώτεροι καὶ εἰς τὰς ἀνωτάτας Σχολὰς θὰ εἰσάγωνται κατόπιν αὐστηροτάτης ἐπιλογῆς μόνον οἱ ἀπολύτως ἱκανοί. Διὰ τοὺς ἀπορωτέρους ἐξ αὐτῶν θὰ ὀργανωθῇ σύστημα ὑποτροφιῶν μερικῶν ἢ πλήρων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς θὰ αὐξάνῃ ἀναλόγως μὲ τὴν βελτίωσιν τῶν οἰκονομικῶν μας.

Διὰ τὴν καλλιτέραν διοίκησιν τῆς παιδείας, διὰ τὸ ρεαλιστικὸν ἀντίκρυσμα τῶν κατὰ τόπους ἐκπαιδευτικῶν ἀναγκῶν καὶ τὴν ἀμεσωτέραν ἱκανοποίησίν των θὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τὸ ἀποκεντρωτικὸν σύστημα, καὶ θὰ ληφθοῦν τὰ κατάλληλα μέτρα ὥστε καὶ αἱ Κοινότητες νὰ συμμετέχουν ἐνεργῶς ὄχι μόνον εἰς τὴν μαθητικὴν ἀντίληψιν, ἀλλὰ καὶ γενικώτερα εἰς τὸ καθόλα ἐκπαιδευτικὸν ἔργον, τόσον τὸ σχολικόν, ὅσον καὶ τὸ ἐξωσχολικόν.

Διακομματικὴ ἐκπαιδευτικὴ πολιτική: Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀπαραίτητος διὰ τὴν συστηματικὴν προαγωγὴν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας συνέχεια καὶ συνέπεια, θὰ ἐπιδιωχθῇ ὅπως τεθοῦν αἱ βάσεις μιᾶς κοινῆς διακομματικῆς πολιτικῆς.

ΘΑ ΕΞΥΨΩΣΩΜΕΝ ΤΗΝ ΘΕΣΙΝ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ

Ὡς πρὸς τὸν τομέα τῆς Δικαιοσύνης τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀποβλέπει εἰς τὴν συμπλήρωσιν τῆς Κωδικοποιήσεως τοῦ Δικαίου πρὸς

διευκόλυνσιν τῆς ἀπονομῆς τῆς Δικαιοσύνης καὶ τοῦ καθημερινοῦ βίου τῶν πολιτῶν, διότι ἀμφότερα δυσχεραίνονται σήμερον ἐκ τῆς ὑφισταμένης πολυνομίας. Θὰ ἐπιδιώξῃ ὡσαύτως τὴν ἀπαραίτητον ἐξύψωσιν τῆς θέσεως τῶν δικαστῶν μας. Πιστεύει ὅτι ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ἐπιβάλλει νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ ἀφορῶσα τοὺς εἰρηνοδίκας νομοθεσία, ὥστε καὶ ἱκανοὶ εἰρηνοδίκαι νὰ προσέρχωνται καὶ προθυμία προσελεύσεως νὰ ὑπάρξῃ, διότι ἡ παρουσία τοῦ Δικαστοῦ εἰς τὴν ὕπαιθρον, συγκεντροῦντος ἐκ τοῦ Νόμου καὶ πολλὰς διοικητικὰς ἁρμοδιότητας, εἶναι στοιχεῖον τονώσεως τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀσφαλείας καὶ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ Νόμου.

Ὡς πρὸς τὴν Ποινικὴν Δικαιοσύνην τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἶναι κεκηρυγμένον ὑπὲρ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ περὶ ὁρκωτῶν Δικαστηρίων ἄρθρου 94 τοῦ Συντάγματος, ἵνα δημιουργηθῇ ἡ δυνατότης τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Μικτοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ἔχουν ἤδη υἱοθετήσει πλεῖσται τῶν πολιτισμένων χωρῶν.

Ἰδιαιτέραν θὰ καταβάλῃ προσπάθειαν τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὸ θέμα τῆς σωφρονιστικῆς πολιτικῆς ὅπως χαραχθῇ τοιαύτη ἐπὶ βάσεων συγχρονισμένων, μὲ εἰσαγωγὴν τῆς τακτικῆς ἀπασχολήσεως τῶν κρατουμένων, ἐπιτυγχανομένου οὕτω τοῦ διπλοῦ σκοποῦ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτῶν καὶ τοῦ προσφορωτέρου σωφρονισμοῦ των καὶ τῆς βελτιώσεως αὐτῶν διὰ τῆς ἐργασίας, ἵνα ἀποδοθοῦν εἰς τὴν Κοινωνίαν ὡς καλοὶ πολῖται.

Θὰ μεριμνήσῃ ἐπίσης τὸ Κόμμα διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ συστήματος τῶν εἰδικῶν δικαστηρίων ἀνηλίκων, καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς ἐγκληματικότητος τῆς νεαρᾶς ἡλικίας διὰ τῶν συγχρονισμένων ἀναμορφωτικῶν μέσων.

ΑΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΗ ΤΩΡΑ Ο ΛΑΟΣ

Αὐτὸ εἶναι κατὰ τὰ κύρια αὐτοῦ μέρη τὸ πρόγραμμα τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τὸ διέπει μία σκέψις, **«εὐημερία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἐντὸς Ἐλευθέρας Πατρίδος»**.

Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἔχει ὑπ' ὄψιν του τὴν ἱστορίαν μιᾶς τεσσαρακονταετίας διὰ νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἡ Πολιτεία τοῦ Κόμματος τούτου οὔτε μαγικὴν εἰκόνα ἀποτελεῖ, οὔτε δημαγωγικὰς παγίδας μετέρχεται. Γνωρίζει ὁ Λαὸς ἐκ πείρας ὅτι αἱ κατευθύνσεις τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων εἶναι σαφεῖς καὶ σταθεραὶ καὶ ὅτι οἱ λόγοι του κατοπτρίζουν πάντοτε πιστῶς τὰς σκέψεις καὶ τὰς προθέσεις του.

Ἐλεύθεροι πάσης δεσμεύσεως πρὸς οἱασδήποτε ἐπιρροὰς ἢ συμφέροντα, ἀπευθύνονται οἱ Φιλελεύθεροι, ὅπως πάντοτε, μετὰ παρρησίας καὶ εἰλικρινείας πρὸς τὸν Λαὸν καὶ ἀπὸ τὸν Λαὸν ζητοῦν νὰ ἀντλήσουν τὴν δύναμιν ὅπως ἐργασθοῦν ὑπὲρ τοῦ Λαοῦ.

ΚΟΜΜΑ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ, Ἰανουάριος 1950.